

KATOLISKI MISIJONI

LAS MISIONES KATOLIKAS

XXX. - 8. - AUGUST - 1956

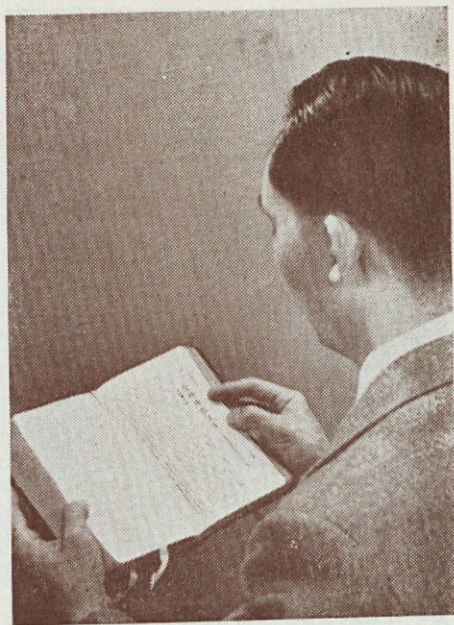
Profesor Kotaro Tanaka, predsednik najvišjega japonskega sodišča, s svojo gospo, na obisku pri tajniku Svete Kongregacije za širjenje vere, msgr. Sigismondiju, v Rimu februarja letošnjega leta. — V istem mesecu je tokijski nad-

škof Peter Doi krstil 70 slušateljev katoliške univerze v Tokiju, prizor, ki ga kažeta obe sliki spodaj. Tudi Dežela vzhajajočega sonca se bliža Kristusu.

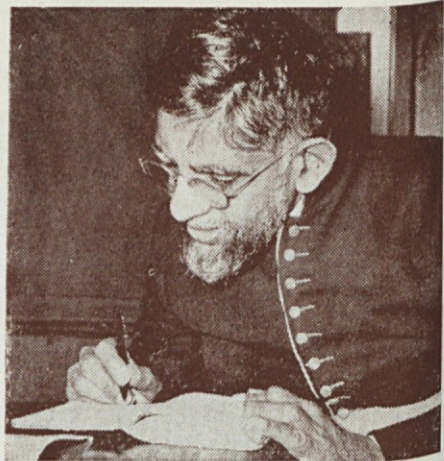

Šanghajski škof Ignacij Kiung (Pín-mei), ki so ga skupaj s 23 duhovniki in 200 katoliškimi laiki že lani v septembru zaprli, vse v eni samji noči. Škof je star sedaj 56 let; študiral je na jezuitskem zavodu Zikawei. Šanghajski škof je postal leta 1950. — Slika desno kaže Kitajca, ki moli iz novega misala v kitajskem jeziku. — Na sliki spodaj vidimo

enega od številnih begunskih taborišč na jugu Vietnama: tisoči vietnamskih beguncev žive kar pod platnenimi šotori

Po smrti dosedanjega generalnega tajnika Duhovniške misijonske zveze (Unio Cleri) msgr. Baretta je bil na to mesto

imenovan msgr. Faustin Tissot (slika levo). — Desno: Msgr. Jožef Fernández, generalni superior Indijske misijonske družbe. — Spodaj pogled na del udeležencev prvega birmanskega narodnega evharističnega kongresa, ki je bil v mesecu februarju v Rangonu; te množične katoliške verske manifestacije se je udeležilo kakih 50.000 katoličanov.

Pogled na novo cerkev v Bagdadu, ki je bila zgrajena pred dvema leti in gre vanjo kakih 600 oseb; je tudi ena največjih v Iraku. — Na sliki spodaj: V

škofiji Moshi v Tanganjiki so postavili na prostem križev pot. Podobe križevega pota so v procesiji nosili od postaje do postaje in jih blagoslovili.

slika spodaj: „Sestrice sv. Frančiška Ksaverija“ je ime domačinski družbi, ki od leta 1925 deluje v škofiji Ahmedabad v Indiji; tu vidimo skupino redovnic, ki se vesele odpravljajo na delo za duše.

Slike na strani 470 in leva spodaj na tej strani nam kažejo prizore iz poročnih slovesnosti pri hindujcih. Ženin je čisto v belem. — Sliki tu zgoraj: Misijonarka z dveletnim gobavčkom in indijska deklica pri pitju mleka. — Desna

Prizor iz vsakdanjega življenja v Indiji: Žena pri ročnem delu; zanimivo je, kako usmerja nit s pomočjo palca na nogi. — Spodaj levo: mala Indijka si teši žejo in lakoto s kupo mrzlega mleka. — Slika spodaj desno pa nam kaže črne fantiče z južnoafriškega misijona.

Z milostjo in z Vnebovzeto

Alojzij Geržinič, Buenos Aires

Nekaj o misijonski misli v evangelijih tega meseca! Gluhonemi, pobit ranjenec ob poti, gobavci — to so podobe grešnikov in poganov.

Neverniki so gluhi za božjo besedo. Ne morejo in ne znajo je sprejeti. Zato so tudi nemi za izražanje spoštovanja in hvaležnosti Stvarniku.

V zmotah in zablodah leže ob poti, ki vodi v odrešenje, in si ne morejo pomagati. Mnogo kristjanov gre mimo, pa jih ne gane strašna usoda nesrečnežev. Pač pa je vedno dovolj ljudi, ki zlorablajo invalide ob poti: stiskajo od njih tvorno korist zase in jim pri tem prav pride, da so njihovi sužnji čim bolj nevedni, še duhovno nesvobodni. Mnogi kristjani so bili sodelavci krivih prerokov, ki so poganom oznanjali narobe evangelije. Mnogi so danes sodelavci rdečih apostolov, ko z življenjskim materializmom pripravljajo pogane na sprejem nauka o odrešenju v snovi in o utopitvi osebe v kolektivnem morju.

Duše nevernikov so gobave — pokrite z ostudnimi grehi, razžrte od poželjivosti, napuha in grabežljivosti, zastrupljene s sovraštvom, sebičnostjo, vražarstvom.

Končno so pogani v tistem delu človeštva, ki se je postavilo v službo Mamona in zato ne morejo služiti Gospodu. Njih pogled je zazrt v blato, njihovo srce je predano zemskim dobrinam, njih skrb posvečena izključno temu, kar bodo jedli, temu, s čimer se bodo oblekli, in temu, kar bodo užili njih čuti.

Evangeliji povedo, v kom je edina rešitev: v Gospodu Jezusu in njegovi milosti. Kdor tega ne ve ali ne upošteva, bo tudi pri najboljših namenih zaman potrošil vse svoje duhovne zmožnosti in tvorna sredstva za odrešenje poganskih množic. Ko bi se vsi milijoni kristjanov popolnoma predali misijonskemu delu in bi se vrste misijonarjev postoterile, pa bi vse zaupanje stavili le vase in bi prezirali milost — plodove Jezusovega trpljenja in smrti, bi bilo njihovo delo prazno, brezuspešno.

Edino po Jezusovi milosti, z njo in v nji, je misijonsko delo zveličavno. Jezus sam se tedaj z misijonarjevimi rokami spet dotika ušes in jezika gluhonemih, da se jim duša odpre božjemu nauku, da zasije vanja božje življenje in da v besedi in dejanju začno služiti Gospodu.

Jesus sam se tedaj z misijonarjem, z misijonskimi brati in sestrami, z laičnimi sodelavci, z vso aktivno vojsko zaledja sklanja nad ranjenci ob poti. Zakramenti jim ne le vrnejo zdravje, marveč jim dajo obilje nadnaravnega življenja in jih vodijo na pot v Jeruzalem.

Besede, molitve, odpovedi, miloščina misijonarjev in sodelujočih katoličanov očiščuje z močjo Jezusove milosti gobavce in jih iz sužnosti Mamonu rešuje v svobodo božjih otrok. Namesto ubijajoče skrbi za telesne potrebe stopi na prvo mesto plemenito in osrečujoče prizadevanje za rast božjega kraljestva.

Bodi zahvaljen, Odrešenik, za vse milosti; bodi zahvaljen, da hočeš biti z nami do konca sveta! Posebej zahvaljen še zanjo, ki si nam jo podaril na križu viseč, ko si dejal: „Sin, glej, tvoja mati!“ Vanjo si vlił vse milosti in njeni materinski dobroti si prepustil, da jih deli.

Zato je brez Marije nemogoče pomagati poganom. Ona je dala, da smo katoliški narod, ona nam daje milost, da mislimo na misijone, da zanje prosimo Odrešenika, da zanje kaj žrtvujemo in napravimo. Ona je dala misijonske poklice, vodi korake naših misijonarjev, usmerja njihovo delo. Ona prši milosti nad dežele nevernikov, doseže milost spreobrnjenja, krepostnega življenja, stanovitnosti. Ona hodi po teh deželah in v srcih njih prebivalcev, preden more vanje presv. Trojica, in ona zida Cerkev svojega Sina po vsej zemlji.

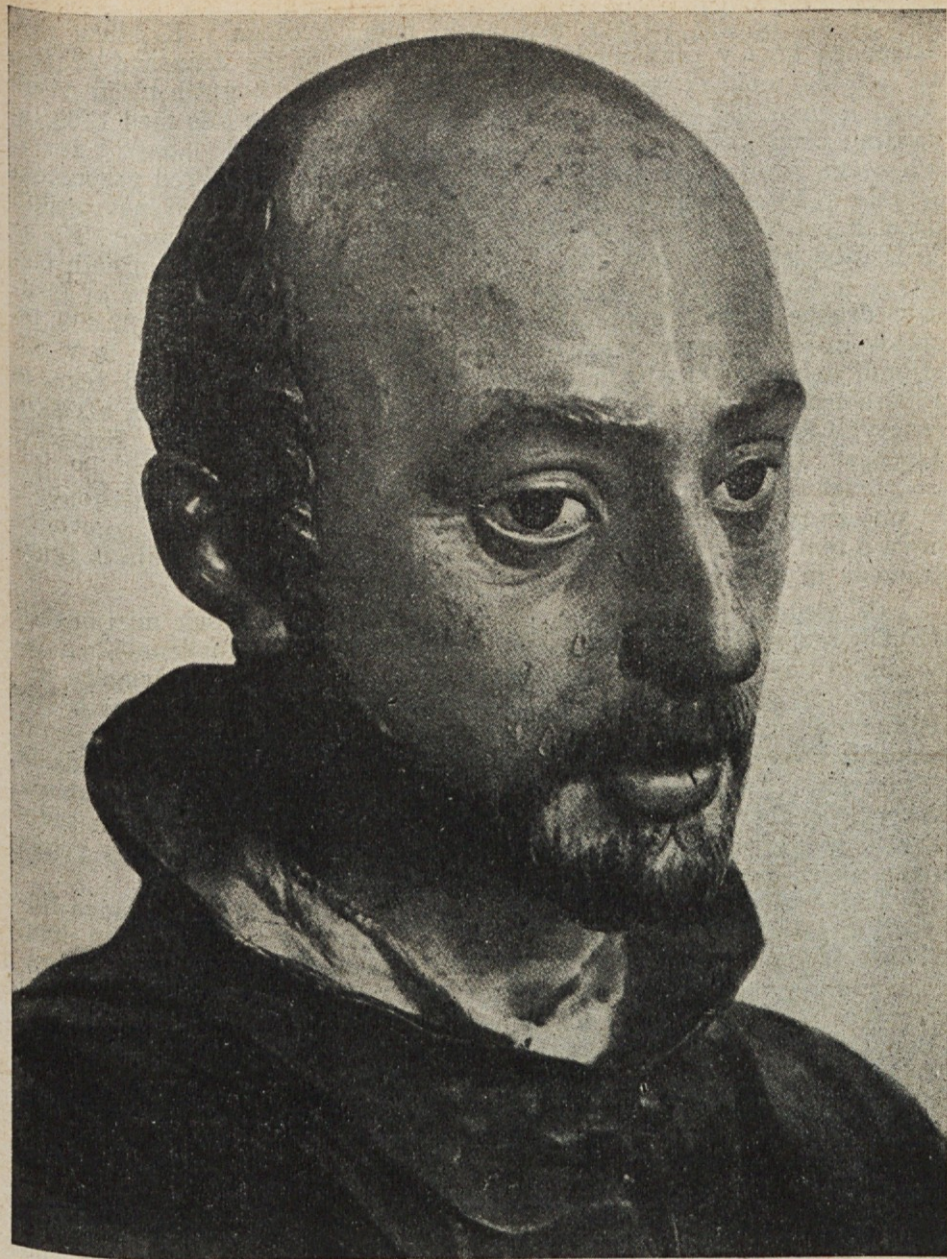
Čujmo vedno pri durih Kraljice nebes in zemlje! Njeno srce nam ne bo odreklo nobene prošnje za gluhoneme, ranjence, gobavce, za sužnje Mamona. Ona bo naše in njihove poglede obrnila v nebo, za Vnebovzeto bodo naše in njihove duše dosegle svoj cilj, da bomo na sodnji dan mogli čuti dobesedno „na lastna ušesa“ tiste odločilne besede: „Bla-goslovljeni mojega Očeta!“

Ob 400 letnici smrti sv. Ignacija

V cerkvi sv. Ignacija v Rimu vzbuja pozornost velika stropna freska, delo jezuitskega brata slikarja Andreja del Pozzo iz konca sedemnajstega stoletja. Vidimo Sveto Trojico v neizmernosti vesoljstva; iz srčne rane druge božje osebe, Zveličarja sveta prodira žarek luči v srce sv. Ignacija Lojolskega, ki ga angeli dvigajo h Kristusu; iz Ignacijevega srca pa isti žarek, kakor v stekleni prizmi razdeljen v štiri svetlobne pramene, plane na vse štiri strani sveta, da ga razsvetli in prenovi luč Kristusova — luč sveta.

„Prišel sem, da ogenj vržem na svet“ (Lk 12, 49), je dejal Kristus o sebi. V svojem tridesetletnem življenju na zemlji je zanimal ta ogenj v Palestini, nato je njega bakljo izročil svoji Cerkvi, da ga ponese v široki svet. In sv. Ignacij je sebe in svoje sodelavce postavil v službo te Cerkve prav zato, da bi zaupani ji ogenj Kristusov ponesel naprej na vse strani sveta.

Iz svoje skromne sobice v Rimu, v kateri je bival 16 let in ki jo njegovi sinovi še danes ohranjajo in kažejo obiskovalcem v kolegiju „Ge-

KIP SV. IGNACIJA LOJOLSKEGA, DELO ŠPANSKEGA BARVENEGA
KIPARJA MARTINEZ MONTESA.

su“, je sv. Ignacij izžarjal misijonski ogenj svojega v Kristusu prežarjenega srca v prve misijonske postojanke mlade Jezusove družbe, ko je toliko molil za svoje misijonarje in jim toliko bogatih pisem pisal. In ko je pred 400 leti sveti njih ustanovitelj umrl, je bilo med 1100 tedanjimi člani Družbe že 150 misijonarjev, med njimi današnji zavetnik vsega misijonstva Cerkve, sv. Frančišek Ksaverij. Pred razpustom Družbe v 18. stoletju je bilo od 22.589 jezuitov 3489 v izvenevropskih deželah, od tega 1224 v deželah poganov in ločenih kristjanov. Ko se je Družba leta 1814 obnovila, je delovalo izven Evrope 119 njenih članov, a le 5 v poganskih pokrajinah, tako temeljito so nasprotniki Jezusove družbe opravili svoje žalostno delo. Danes je na svetu 32.899 jezuitov in je to najmočnejša moška redovna družba v Cerkvi, in v misijonih deluje 5593 njenih članov, duhovnikov in bratov. Od tega je 1800 domačih duhovnikov: Eskimov, Indijancev, ameriških in afriških črncev, Libanoncev, Sircev, Egipčanov, Indijcev, Cejlancev, Kitajcev, Japoncev, Indonezijcev, Filipincev...

Črtež čez dve osrednji strani te številke „Katoliških misijonov“, ki smo ga povzeli iz nemške revije „Die katolische Missionen“, zgovorno priča o tem, kam vse je prodril žar Kristusovega božjega ognja iz Ignacijevega in njegovih sinov srca na vse štiri strani sveta.

Če gledamo ta zemljevid vesoljne zemlje in po vseh misijonskih deželah razpredeno delo jezuitskih misijonarjev v najrazličnejših ustanovah, si tega velikanskega podjetja ne moremo razlagati drugače kot z dejstvom, da pač tudi in zlasti v današnjih Ignacijevih sinovih živi ustanoviteljev duh in ogenj. S Kristusom in sv. Ignacijem vsak jezuit hrepeni: „Ogenj sem prišel zanetit na zemljo, in kako hrepenim, da bi se že vnel...“ Ta ogenj je ljubezen, ki je iznajdljiva, ki vse premore, kakor je čisto v smislu svetega Pavla napisal eden najtesnejših sodelavcev sv. Ignacija, o. Nadal: „Kjer je ljubezen, se porajajo velike stvari; kjer nič velikega ni, tam pač ljubezni ni...“.

Tudi v slovenskih jezuitih je živel in živi ta ogenj Kristusove ljubezni, ki teži za velikimi stvaritvami in priganja k misijonskemu delu. Niso se zadovoljili s pomembnim delovanjem med mohamedanci in pravoslavnimi v mejah naše širše domovine, v Bosni in Srbiji, ampak so skupaj s sobrati hrvatske narodnosti že skoraj pred 30 leti začeli z „Bengalski misijon“, kar bi našo misijonsko zavzetost in dejavnost neki je imela za cilj, prevzeti in voditi samostojno cerkveno misijonsko pokrajino v Gangesovi delti v Indiji. Razvili so odlično, moderno misijonsko propagando s tiskom, razstavami in predavanji ter prireditvami in v kratkem pridobili slovenskega človeka, da je z njimi vzljubil to podjetje, molil in žrtvoval zanj. Poslali so tudi že znatno število delovnih moči v izbrani delokrog, v Bengalijo. Ni dvoma, da bi danes imeli Slovenci s Hrvati, poleg lazaristovskega „Baragovega misijona“ na Kitajskem, v indijskem 24. parganasu (okraju) še slovensko-hrvaški „Bengalski misijon“, kar bi našo misijonsko zavzetost in dejavnost nemalo dvignilo, da ni nastopila za celotno slovensko misijonstvo v do-

movini črna doba z rdečim zaslužnjenjem Slovenije in z onemogočenjem vsake misijonske dejavnosti v njej, razen obilice pač tudi za misijone Bogu darovanega trpljenja...

Kljub vsemu je danes na misijonskem polju v Indiji na delu nič manj kot deset slovenskih jezuitov, to je petina vseh sedanjih slovenskih misijonarjev in misijonark: Pet duhovnikov, ki so oo. Poderžaj, Sedej, Demšar, Ehrlich in že iz begunstva izišli Cukale, in pet bratov: Udovč, Drobnič, Vidmar, Lukan in Germek; in njih vzorno in tako zelo blagoslovljeno misijonsko delovanje v izredno težkih razmerah, brez pomoči iz domovine, z le najskromnejšo oporo iz zamejstva — to je pač največji dokaz, da je tudi slovenska veja velike Jezusove družbe polna prekipevajočega ognja Kristusove ljubezni do človeštva.

Ob 400 letnici smrti sv. Ignacija Lojolskega, ob pogledu na veliko misijonsko delo njegove ustanove, Jezusove družbe, prosimo slovenski misijonski delavci, tako vi, na misijonskem polju, kot mi, vaši skromni pomagači v zaledju, prosimo nosilca božje ljubezni Svetega Duha, naj dá tudi nam Ignacijevega misijonskega duha! Molimo z misijonskim srcem: „Pridi, Sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni; pošlji svojega duha in prerojeni bomo in prenovil boš obličje zemlje!“

L.L. C.M.

Sv. Frančišek Ksaverij je bil pač eden največjih Ignacijevih sinov in največji misijonar ne le Jezusove Družbe, ampak sv. Cerkve sploh, če izvzamemo sv. Pavla in druge apostole. Na tej sliki ga vidimo v družbi s sv. Ignacijem, še preden je vstopil v njegov novoustanovljeni red.

SUDAN JE DOČAKAL POLNOLETNOST

ALADIN

Ta črtež afriškega kontinenta nam kaže lego Sudana; bela oziroma pikčasta črta je Nil.

Sudan ob Nilu je zaživel svojo polnoletnost. Letos na novega leta dan so njegovi voditelji vesoljnemu svetu razglasili, da je dežela, ki se je zagrizla od arabskega severa z Nilom vred prav v osrčje črne Afrike, oklicala državno samostojnost in popolno neodvisnost. Ob mejah Abesimije in Egipta je tako vstala nova, mlada republika. V prvem polletju svojega življenja so novo republiko ob Nilu priznale že skoraj vse svetovne države. Sudan sam pa je slovesno izjavljal koj spočetka, da hoče živeti v prijateljstvu z vsemi narodi in pa da se bo pridružil Arabski zvezi.

Ob tem povsem novem položaju, ki je nastal na afriškem severovzhodu, v deželi Knobleharjevega misijonskega pionirstva, se pač nehoté vsi, ki so nam pri srcu rast in zmage Kristusove Cerkev v misijonskih deželah, vprašujemo: kakšna bodočnost je odmerjena širjenju božjega kraljestva v novi obnilski črni državi? Kakšni dnevi čakajo Cerkev v

deželi, kjer jo je za ceno lastnega življenja prvi ustanovljal naš Knoblehar s svojimi zvestimi in kjer se danes v isti državni skupnosti merita dve povsem različni miselnosti: ena s prebivalci severnih pokrajin, kjer gospoduje Mohamedov polmesec, ki je dal tudi večino narodnih in političnih voditeljev, pa druga, ki je miselnost vedno bolj krščanskih južnih bantujskih rodov. Po zagotovilih novega državnega vodstva bi smeli upati, da bo ob rasti sudanske države skoraj prišlo do čim tesnejše povezanosti med obema naglavnima pokrajinama, ki so ju prejšnji nesudanski varuhi večkrat naravnost namerno razdvajali.

ANGLEŽI SO IZGUBILI SVOJO DEDIŠČINO

Ob zvokih trobent je na novega leta jutro na sudanskem parlamentu v Hartumu zavihrala nova državna zastava, ki sta se ji uklonili prejšnji angleška in

egiptovska. V lanskem novembru že sta obe varuški državi, Anglija in Egipt, pristali na predlog hartumskega parlamenta, naj bi v deželi čimprej izpeljali narodno glasovanje, ki naj temu ozemlju izbere bodočnost.

Angleško-egiptska nadoblast nad Sudanom se je začela tamle ob rojstvu našega stoletja, leta 1899. Egipčani so Sudan že od nekdaj imeli za nekakšen naravni podaljšek svoje dežele in angleška navzočnost ob Nilu jim je bila vsaj tako neljuba kot ošabno vihanje albionske zastave ob sueškem prekopu, ki se je v letošnjem juniju z odhodom poslednjega britanskega oboroženega moža tudi tam uklonila egipčanski. Vlada v Kairu je po padcu Farukove monarhije pod piramidami še bolj težila za tem, da bi skupno s Sudanom uresničila svoje sanje o velikem Egiptu, čigar hrbtenica naj bi bil prav Nil; od delte pa tja noter v črno osrčje do svojih izvirov. Tudi v samem Sudanu so te težnje našle precej prijazen odjek, posebno v severnih, pretežno muslimanskih pokrajinah. Precejšen del prebivalstva je sploh sanjal vedno o Egiptu, kamor so ga vezale premmogé močne vezi: rasna pripadnost, vera in jezik. Naguib, prvi predsednik egiptске republike, ki ga je že koj zgodaj odstavil in interniral njegov lastni ministrski predsednik, sedanji prezident v Kairu, polkovnik Nasser, je doma iz Sudana. Enako so pri sudanskih volitvah leta 1953 krepkó zmagali prav pripadniki zedinjenja z Egiptom. Kje je tedaj iskati vzrok za takšno nenadno spremembo pri večini sudanskega javnega mnenja, za takšen nagel oklic povsem samostojne države?

Prav spretno so se Angleži spet enkrat okoristili s tem trenjem in vrenjem v Sudanu ob položaju, ki ga že niso mogli več predruháčiti docela sebi v prid. Skušali so prehiteti skrivnostne priprave za zedinjenje Sudana z Egiptom in so predlagali ustanovitev posebne mednarodne komisije, ki naj bi vodila in nadzorovala plebiscit, kot so si ga želeli

Sudanci po svojem parlamentu. Komisijo naj bi sestavljale Indija, Pakistan, Švedska, Norveška, Švica, Jugoslavija in Češka. Anglija sama bi ne bila v odboru; a tudi Egipt, čigar prisotnost v tem mednarodnem odboru bi utegnila Angležem in njih načrtom škodovati, naj bi ne bil zastopan. V tem sta obe varuški državi še odstranili iz Sudana svoje oborožene sile. Sudanci so njih odhodu seveda navdušeno ploskali. Hkrati pa so na vso naglico skušali čimprej izpeljati svojo toliko opevano sudanizacijo, ki je obstajala v spremembi vsega višjega upravnega uradništva, posebej še v odpustu posameznih upraviteljev pri posebej važnih podjetjih. Ti sudanski odloki so prizadeli komaj nekaj desetih Egipčanov in kakih šeststo angleških kolonialnih strokovnjakov. K temu je prišteti še ostalih dvesto angleških uradnikov, ki jih iz službe Sudanci sicer niso odpustili, pa so se kar sami odločili, da zapuste deželo ob Belem Nilu. Seveda pa je ta bliskovita sudanizacija čez noč namesla deželi kopo novih, dokaj težavnih vprašanj in hkrati odprla nova, neslutena obzorja. V tehnično-upravnem življenju dežele tistih dvesto Angležev, ki so ob koncu še ostali, še dolgo ni bilo kos vsem nalogam. Ker Sudanci sami nimajo zadostnih domačih moči, da bi praznine, ki so nastale, izpolnili, so začeli najemati nevtralne strokovnjake, Švicarje, Belgijce in druge. Medtem so Angleži držeč besedo, odstranili svojo vojsko iz dežele in Sudancem prepustili docela svobodno odločitev za bodočnost; kar je imelo za Anglijo ta ugoden učinek, da so Sudanci čez noč postali Londonu iz srca hvaležni in iskreni prijatelji, medtem ko so nena da z ljubosumnim nezaupanjem Egiptu obrnili hrbet. Težnje po zedinjenju s Kairo m so se kar brž ohladile in skoraj minile.

KONEC SUDANSKO - EGIPČANSKE NAKLONJENOSTI

V poslednjih mesecih skoraj pred oklicem nove republike je celo prišlo do

precejšnjih trenj v odnošajih med Sudanom in Egiptom, ki so do dobra ohladila povezanost med obema deželama. Prvo takšno trenje se je pokazalo, ko so sudanske množice zaznale za odstavitvev in aretacijo egipčanskega državnega predsednika generala Mohameda Naguiba. Takrat je med tropskimy prebivalci Belega in Modrega Nila vzkipele precejšnje razburjenje zaradi postopka ministrskega predsednika Nasserja z Naguibom, ne le ker je ta doma v Hartumu, kjer je živel vso svojo mladost in ima tam vse svoje sorodstvo, marveč še bolj zato, ker so Sudanci v svojem ožjem sorojaku videli glavnega mojstra za tisti sporazum z Londonom, ki naj Sudanu dokončno prinese popolno politično zrelost. Nezadovoljstvo pa je podnetilo še dokaj neprijateljsko ponašanje Nasserjeve vlade, ko je šlo za razdelitev Nilovih vodá. Nil ima kakih štiriinosemdeset milijonov kubičnih metrov vodé; Sudanci jih potrebujejo vsaj petinrideset milijonov, da vsaj za silo poskrbe za namakanje svoje zemlje. Egipčanski oblastniki pa so jim bili pripravljeni odmeriti komaj slabih deset milijonov...

Vse to in še mnogo podobnega je dalo več kot precej misliti Sudancem; posebej še tistim, ki so se vsa prejšnja leta tako odkrito vnemali za zedinjenje v Egiptom. Ti so ravno prebivalci islamiziranih severnih pokrajin (šest jih je in so najvažnejši od skupno devetih, ki tvorijo ves današnji črni Sudan!). Tudi najbolj navdušeni strankarji niso več govorili o priključitvi k Egiptu, marveč samo še o „bratski zvezi“ z državo pod piramidami. Ustvaril naj bi se nekšen napol federalizem med Egiptom in Sudanom. Zmernejši pa so bili sploh samo za naslonitev na Arabsko zvezo, kjer naj bi Sudan užival iste pravice kot vse druge samostojne države članice. A tudi takšnih ni manjkalo, ki so zagovarjali navezanost na Anglijo in priključenje k zvezi angleško govorečih narodov, podobno kot bivša angleška kolonija, samostojni islamski Pakistan.

Vse te namere v eno in drugo smer pa je prekrizal nenadni novoletni oklic samostojne sudanske republike. Tisto dopoldne je ministrski predsednik El Azharay na Gordonovem trgu v Hartumu, prav pod soho slovitega angleškega generala iz Mahdijevih dni, slovesno izjavil, da so se Sudanci odločili za popolno neodvisnost in državno samostojnost.

Mnogi so, ki mislijo, da je do rojstva mlade države prezgodaj prišlo. Ne smemo pri tem pozabljati na davno, iz roda v rod zakoreninjeno nasprotje med sudanskim severom in jugom, ki smo ga že omenili. V severnih provincah žive izvečine muslimanski Arabci, ki so prav do nedavnega trgovali s sužnji. V južnih pa tvorijo skoraj izključno večino črni bantujski afriški rodovi, ki se bolj in bolj nagibajo h krščanstvu. Vsem tem južnim črnim plemenom je danes še preveč živo v spominu krvavo nasilje iz tistih nedavnih dni, ko so severni trgovci hodili mednje na lov za sužnji. Prvi, ki se je resno začel upirati tej nesramni kupčiji, je bil v Sudanu prav naš slovenski misijonski rojak, dr. Ignacij Koblehar. Tudi še niso pozabili črni sinovi po planjavah in vzpetinah ob Nilu na krvave pokolje, ki so jih med njimi uprizarjale pobesnele Mahdijeve horde tik pred začetkom našega stoletja, pobesneli muslimanski fanatizem, ki je robil angleško zasedbo južnih provinc. Črnici so bili z Angleži na splošno zadovoljni, saj so jim ti slednjič le prinesli zaščito pred suženjstvom in mir v deželi. Prav zato so s strahom zrli ne le na morebitno zedinjenje z Egiptom, marveč celo na kakršno koli možnost ustanovitve lastne sudanske države. V tej, tako so sklepali, bo vsa oblast nedvomno v rokah spretnejših in razumnejših muslimanskih arabskih pripadnikov, ki se bodo kaj brž povezali z obmejno Saudovo Arabijo in kraljestvom Jemen, izdavná že naravnost cvetoči tržišči s črnim suženjskim blagom... Kako globoka je ta zagrenjenost juga do severa, se je pokazalo pred le-

tom dni, v avgustu 1955, še v času angleške nadvlade, ko so se domače sudanske vojaške posadke na jugu uprle svojim arabskim poveljnikom in hartumskemu ukazu, ki jih je premeščal na sever. Krvavi upor, ki je terjal precej črnske krvi (upor bomo še omenili, ker je natesno povezan s položajem misijonstva v južnem Sudanu), je za mnoge predstavljal dokaz, da se jug v bodočnosti, ko bi vstajala nova sudanska država, hoče docela odcepiti od severa in si ustvariti lastno državno črnsko skupnost.

V novi republikli je zdaj prav sožitje in povezanost severa z jugom naglavne važnosti, če si hoče ohraniti samostojnost in politično neodvisnost. Dobro misleči Sudanci pričakujejo, da bodo domači oblastniki, ki so trenutno vsaj v izjavah pokazali veliko dobre volje in pripravljenosti, četudi so skoraj do zadnjega sami severnjaki in mohamedanci, tudi z dejanji skušali zabrisati stare spore ter jug in sever tudi dejansko združiti v enem mišljenju in enem hotenju: svoboda, neodvisnost in vsaj malo zemške sreče ter miru že preveč prezidušanim Sudancem.

VAŽNA VLOGA SUDANSKIH KATOLIČANOV

Prav pri tem pomirjenju med obema matičnima pokrajinama ob obeh Nilih, ki je življenjske važnosti za obstoj mlade republike, pa je sudanskim katoličanom odmerjena več kot važna vloga. Njih število je sicer neznatno spričo milijonskih mohamedanskih množic na severu in še krepko pogsanske zakoreninjenosti na jugu. Katoličani so razdeljeni na tri apostolske vikariate: Huba, Wau in Hartum, pa v dve apostolski prefekturi Malakal in Mupoi na jugu, kjer navkljub svoji manjšini predstavljajo miselno in organizatorno najmočnejšo skupino vsega južnega prebivalstva.

Cerkev, ki je od vseh svojih početkov vedno in povsod, po vseh deželah in med vsemi narodi največji zagovornik človekove svobode, še dvakrat zagovornik in pobornik zanj med narodi, ki šele vsta-

Pristni Sudanec z nakitom, kakršnega ženske tamkaj ne smejo nositi.

jajo in se začenjajo zavestno vključevati v civilizacijo, čisto naravno gleda s prijaznimi očmi na osvobojenje in neodvisnost sudanskih narodov. A pri tem ne pozabi poudarjati nujnost verske svobode, ki zavestno odklanja kakršno koli versko preganjanje in nestrpnost, enako kot zagovarja pravico do življenja in enakosti v celokupni človeški družini vsem narodom in vsem rasam. Zanj v luči božjega evangelija ni razlike med belim in črnim, ne med gospodom in služabnikom, kot tudi ne med mogočnim in šibkim, ker smo si vsi bratje v Kristusu. Odtod njena odločna in tolikokrat poudarjana težnja za doseg enakih pravic južnim črnim Sudancem, kot jih uživajo severni arabski rodovi; odtod njene odločne izjave, da nihče nima pravice nikomur vsiljevati islama, kot je ni o-

blasti, ki bi imela pravico kakor koli ovirati širjenje božjega kraljestva na zemlji, najsi tudi je ta oblast v rokah drugovercev, kot je to prav primer pri sedanji hartumski vladi.

VERSKA MEŠANICA V SUDANSKI REPUBLIKI

Če hočemo razumeti precejšnje težave, s katerimi se mora Cerkev pri svojem apostolskem delu v današnjem Sudanu boriti, moramo nujno poznati versko različnost sudanskega prebivalstva samega. Večino v državi tvorijo sicer res muslimani, a povsem zgrešeno udarjajo tisti, ki povprek trdijo, da je Sudan muslimanska država.

V Sudanu živi osem milijonov ljudi. Štirje milijoni, tedaj polovica, časté Mohameda. Tri in pol milijone je poganov, kristjanov pa okrog pol milijona s katehumeni vred. Najbolj muslimanske so šestere severne province. A bomo tudi med njimi našli posamezne še docela poganske otoke: plemenski poglavarji in vse važnejše domače osebnosti so sicer muslimani ali se vsaj delajo, da so, medtem ko ljudstvo še vedno prinaša žrtve svojim starim malikom in verjame v skrivnostne čarovniške moči, ki so pač vse prej kot kaka mohamedanska značilnost ali prilastek. Tako so v Kordofanu našli okrog 200.000 poganov med tamkajšnjimi nubijskimi rodovi; v Dar Fouru in v provincah ob Modrem Nilu, pa še celo v na vid tako muslimanski Kasali pa je to število še višje...

Jug daje bivališče poltretjemu milijonu, izvečine črncev bantujskih rodov. Med njimi je muslimanov komaj deset do dvajset tisoč, dočim je katoličanov tod čez dvesto tisoč. Vsi ostali so pogani.

CERKEV SE BORI S TEŽAVAMI

Kot smo že omenili, so se lani tik pred oklicem sudanske samostojnosti, v mesecu avgustu uprli nekateri vojaški oddelki na jugu, ki so imeli svoj sedež v

mestu Torit. Uprli domačim sicer, a severnim arabskim poveljnikom. Ta rebeljom bi bil nazadnje ostal čisto družinska vojaška stvar, če bi mimo žalostnega krvoprelitja ne povzročil tudi odkritih in prikritih napadov na Cerkev, njeno misijonsko delo v Sudanu, posebej pa še na katoliško šolstvo.

Komaj so upor zadušili — znano je, kako so v enem samem primeru zaprli v tesno celico čez 300 sudanskih zamorcev, ki so jih tudi dolžili nepokorščine in ki so od lakote pomrli vsi do zadnjega! — so nekateri večji in vplivnejši sudanski časopisi začeli krivdo za nemire valiti na katoliške misijonarje in krščanske grške trgovce. Mnogi muslimanski veljaki na severu so trdili, da so upor pripravili in zanetili južni črnški kristjani. Tako so vso krivdo metali naravnost na Cerkev samo! Dejstva sama so to muslimansko natolcevanje osmešila in razgalila: izkazalo se je prav nasprotno: da so bili namreč katoliški misijonarji tisti, ki so zaščitili, kolikor so največ mogli, vse ljudi iz severnega dela dežele, ki so se takrat nahajali na jugu, in jih skoraj dva tedna skrivali po svojih domovih in na misijonskih postajah ter tako lastno življenje stavili v nevarnost.

Primer prezgovorno priča, s kakšnimi težavami se mora Cerkev danes v Sudanu prav zaradi te včasih naravnost zagrizene rasne razdvojenosti med severom in jugom boriti. Lahko si človek predstavlja, kako močno to ovira in slabši njen apostolat miru in ljubezni!

Najbolj nazorno je vse te težave nazkazal v državni skupščini katoliški sudanski senator Stanislav Pyasama, ki je hkrati tudi vodja parlamentarne opozicije. Svoje ugotovitve je povzel v naslednjih izjavah, ki so globoko odjeknile med večino muslimanskih poslancev in senatorjev:

Vlada in sudanski državljani priznavajo in zagovarjajo važnost in nujnost verske svobode v deželi — pa vendar oblasti še vedno izpolnjujejo prejšnje Cerkvi sovražne zakone, ki so v poseb-

to oviro postavljanju krščanskih cerkvá in ustanavljanju katoliških šol.

Državna ustava priznava in zagovarja svoboda vesti — pa je navkljub temu še vedno v veljavi zakon, ki ukazuje, da mora sleherni Sudanec, če hoče menjati vero, dobiti prej posebno guvernerjevo dovoljenje.

Novi Sudan priznava osemurni delavnik s pravico enkratnega tedenskega počitka — pa so vendar v pre mnogih krajih medeljo potisnili med navadne delovne dni in jo skušajo kot Gospodov dan sploh odpraviti.

Vse uradne državne svečanosti so po mohamedanskem obredu; s tem pa sudanske katoličane, ki prav gotovo niso manj iskreni državljani, nujno spravljajo v naravnost nemogoč položaj, če se jih hočejo udeležiti.

Fanatične tolpe so ponovno napadle krščanska pokopališča, kot se je to zgodilo v Ondurmanu in v Port Sudanu, kjer so onečlašali grobove in skrunili križe na njih.

Muslimanski gorečniki, ki so na vplivnejših mestih, so sprožili reko klevet proti južnim sudanskim kristjanom zgolj zaradi njih krščanske vere. Posledica: črnski kristjani, ki so na severu, so izgubili delo in pri vsem prizadevanju ne morejo več do zaposlitve. Celo policija, ki naj bi bila vendar prvi in najzaneslivejši varuh državne ustave in njenih zakonov, je že večkrat odkrito nastopila proti kristjanom samo zaradi njih vere.

Tako črni katoliški senator. Še večje pa so težave, ki jih ima Cerkev v Sudanu s svojim katoliškim šolstvom, posebno v južnem delu. Ob lanski avgustovski prekuciji na jugu, ko so pobesneli zamorski vojniki pobili čez tristo severnjakov, so učitelji, ki so doma s severa, na vso naglico pobrali šila in kopita in bežali. Vlada je potem zaradi varnosti ukazala ukiniti vse šole, ki jih še do danes niso odprli. Šole na sudanskem jugu, ki so v pretežni večini v rokah katoliških misijonarjev, zdaj samevajo in zamorska mladina je od-

trgana od svojih vzgojiteljev, prepuščena sama sebi.

V zadnjih mesecih je Zveza sudanskih učiteljev osnovnih šol postavila vladi tele pogoje za vrnitev svojih članov na jug, kjer bi se, če bi pogoji bili sprejeti, pouk spet začel, tudi po katoliških šolah, ki so pač odvisne od uradne šolske učiteljske ustanove:

Vsi katoliški misijonarji se morajo omejiti zgolj na versko delovanje. S tem hočejo doseči, da bi pustili vse krščansko šolstvo muslimanskim rokam.

Šole, ki so v notranjosti dežele, po vaseh, kamor katoliški misijonar danes lahko brez težav in nevarnosti pride, naj vlada prestavi v bolj obljudena središča. Tam bi muslimanski učitelji lažje zavirali delo katoliških misijonarjev.

Državni učitelji naj imajo dovoljenje, da smejo nositi orožje...

Če pomislimo, da je katoliške šole v južnem Sudanu do lani okiskovalo čez 250.000 ljudskošolskih otrok in gimnazijcev, si lahko predstavljamo, kakšen udarec za širjenje božjega kraljestva v tej deželi pomeni sedanja vladna prepoved poučevanja. Še posebej, ker je kaj malo verjetno, da bi vlada pristala na pogoje, ki jih muslimanska učiteljska zveza postavlja za nadaljevanje pouka na jugu. Pa tudi če bi vlada pristala na to, bi takšna uklonitev mohamedanskim težnjam kaj nezdravo in verjetno tudi precej nevarno odjeknila med južnimi zamorci.

Navkljub vsem težavam in trenutnim trenjem v Sudanu pa se bodočnost Cerkev vendarle nakazuje lepa in plodorna. Tudi kar druge krščanske vere zadene, naj že protestante, pravoslavne ali kopte. Katoliška Cerkev uživa pri domačih oblasteh velik ugled in resni ljudje ji plemenitih teženj in naporov za dušni i n moralni dvig sudanskega prebivalstva ne osporavajo. Nasprotno! Vplivni sudanski politiki so že večkrat javno priznali, da ima prav katoliška Cerkev v Sudanu nemajhne zasluge za

vzbujanje narodne zavesti, pa tudi da s svojim šolstvom veliko pomore k višji izobrazbi sudanske mladine, ki je največji up mlade države.

Veliko spoštovanje pa si je misijonsko delo v Sudanu zadobilo tudi na karitativnem polju. Sudanci ne bodo tako kmalu pozabili, da so bili katoliški misijonarji tisti, ki so jim prvi postavljali bolnišnice in disparzerje, ki so se najbolj borili za odpravo trgovine s sužnji, ki so jim pozidali prve šole, delo, pri katerem nosi zastavo prav naš rojak Knoblehar, začetnik modernega mi-

sijonstva v Sudanu in njegov prvi apostolski provikar.

Z molitvijo katoliškega sveta se bo katoliško misijonstvo v Sudanu v novi državi prav gotovo razraslo v mogočno drevo, ki bo nedvomno trden branik nevarnemu islamskemu prodiranju v osrčje črne Afrike. Tudi slovenskim katoličanom misijonska dolžnost veva, da še posebej v svoje molitve vpletamo prošnjo za blagoslov in uspeh sudanskega misijona, ki je zgrajen na visoki žrtvi sina slovenske matere — velikega Ignacija Knobleharja!

ZAČETNIK MODERNEGA MISIJONSTVA V SUDANU
IN NJEGOV APOSTOLSKI PROVIKAR JE BIL NAŠ

IGNACIJ KNOBLEHAR

EDEN NAJVEČJIH MISIJONARJEV CERKVE IN NAJVEČJIH SINOVI SLOVENSKEGA NARODA.

PO ZASLUGI DR. FRANCA JAKLIČA IMAMO O TEM SVETNIŠKEM MOŽU IZVRSTNI, SKORAJ 500 STRANI OBSEGajoČI ŽIVLJENJEPIS, KI GA VSI OBČUDUJEJO IN HVALIJO. MARIJAN MAROLT PRAVI O NJEM: KNJIGA JE NAPETO BRANJE, KNJIGA JE LEPO BRANJE... MI DODAMO ŠE, DA JE KNJIGA TUDI CENENO BRANJE, SAJ STANE V KARTON VEZANA LE 35 PESOV, 3 DOLARJE, 1000 LIR, 35 AVSTRIJSKIH ŠILINGOV, 2 ANGLEŠKA FUNTA; V PLATNO VEZANA PA 45 PESOV, 4 DOLARJE, 1200 LIR, 45 AVSTRIJSKIH ŠILINGOV, 2,5 ANGLEŠKA FUNTA.

DOBI SE PRI VSEH POVERJENIKIH „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ IN SE NAROČA PRI UPRAVI: „KATOLIŠKI MISIJONI“, COCHABAMBA 1467, BUENOS AIRES, ARGENTINA. DENARNA NAKAZILA NA IME: PETEK JANEZ CM.

APOSTOL NAŠEGA STOLETJA

Piše Ruda Jurčec, Buenos Aires

„MAXIMUM ILLUD“

P. Lebbe je bil v daljni kaplaniji v Ningpoju, ko je Kitajsko zajel velik val razburjenja in nemira. Na vse dogodke, ki so sledili, Lebbe ni mogel imeti posebnega vpliva, ker je v Ningpoju moral prekiniti vse vezi z listi, ki so izhajali v Tiencinu, in z organizacijami in prijatelji, ki jih je imel v tem velikem središču moderne Kitajske.

V Evropi se je svetovna vojna bližala koncu, toda na bojiščih še vedno ni bilo jasno, kakšna bo odločitev. Sovražna tabora sta si še stala nasproti v vsej moči, v Avstriji je sicer začelo pokati, toda cesar Viljem II je imel Nemčijo še trdno v rokah. Takrat je ves svet pretresla novica, da je papež Benedikt XV sklenil vzpostaviti diplomatske stike s Kitajsko in poslati tja svojega nuncijsa. Prvi je objavil to novico dnevnik v Pekingu „Peking Leader“ in sicer 20. julija 1918. Med kitajskimi katoličani je nastalo silno navdušenje, enako pa so bili veseli in počaščeni vsi Kitajci. Kitajski poganski tisk je objavljal novico pod velikimi naslovi, v svojih člankih pa izražal čestitke kitajskim katoličanom. Nihče drugi kot ti sami so znali najbolj ceniti to dejanje sv. očeta, ker so menili, da bodo sedaj še bolj mogli biti uspešni pri svojem delu za razširjenje Cerkve na Kitajskem.

Toda zelo čuden je bil odziv med evropskimi naseljenci. P. Cotta je tiste dni pisal prefektu Propagande v Rim: „Vse, kar je kitajsko, je navdušeno nad tem dejanjem, verniki in duhovščina se tresejo veselja — umolknili pa so vsi, ki so iz Evrope, in to verniki in duhovniki, molče ali pa so celo nasprotni.“ Med Francozi in Angleži se je takoj razneslo, da je sv. oče podlegel nemški propagandi. Francoski ambasador je šel h kitajski vladi in formalno protestiral proti temu, enak protest je nekaj dni nato vložil francoski ambasador pri Vatikanu. Zavezniki so v Pekingu nekaj dni nato izročili skupno noto kitajski vladi, ki je obsegala 12 točk. Med drugim so poudarili, da protestirajo proti temu, da „si je kitajska vlada upala vzpostaviti redne diplomatske stike z Vatikanom in to brez dovoljenja zaveznikov. S tem je pekiška vlada vzbudila sum, da je v zvezi s sovražniki.“

Ozračje je bilo tedaj na Kitajskem takšno, da ni niti eden izmed 50 apostolskih vikarjev skušal dvigniti svoj glas in protestirati proti takim sumničenjem. V Pekingu je izhajal v francoščini vestnik „Le Bulletin catholique“, ki je posnel novico iz Peking Leaderja, dodal pa je, da za vsebino novice ne prevzema nobene

odgovornosti, ob novici pa je objavil list uvodnik, napisan na francoski ambasadi. Člankar jasno zavrača upravičenost koraka sv. očeta Benedikta XV.

Na široko se je razpisal samo Ichepao, ostal pa je tudi sam. Njegovo pisanje je nekatere Evropejce tako vznemirilo, da so začeli list odpovedovati in po kateri liških predelih Kitajske se je začela gonja proti listu. Bila je uspešna in list je začel naglo padati v nakladi. Vse te dogodke je podrobno popisal kardinalu-prefektu v Rim p. Cotta v posebni spomenici in svoje pisanje je začel z besedami: „To poročilo bi moral začeti pisati s solzami...“ Najvišji kitajski pokrajinski poglavar in predsednik deželnega parlamenta — oba pogana, sta poslala v Rim čestitke in zahvalo sv. očetu za veliko dejanje — in sv. oče se jima je v posebni brzozavki zahvalil. To je bila edina javna manifestacija tega velikega dogodka, ki se je moral umakniti v senco, ker so bile zaradi vojske politične strasti preveč razplamtene, da bi mogla priti prav vsebina do pravega izraza.

Konec vojne je vrigel Kitajsko v še večji vrtinec. Osrednja vlada je bila po zmagi zaveznikov v Evropi oslabiljena, ker je to hotela Japonska, ki je bila na strani zmagovalcev, njen delež pri zmagi pa bi morala plačati — Kitajska. Prva posledica je bila, da se je vsa Kitajska razbila v vrsto despotij, v katerih so zavladali maršali in generali. Vsi so se uprli centralni vladi v Peking, zase pa so trdili, da smatrajo za svojo nalogo, dati Kitajski edinost in novo, moderno, demokratsko vladavino. Najbolj se je razbil severni del Kitajske, še najbolj je ostal strnjen jug. Tam se je vedno bolj začela uveljavljati osebnost generala Čankajška. V teh težkih dneh je Lebba v svojem Ningpoju pogosto mislil, da so mimo lepi časi in da bodo poslej politične zmede še bolj zavrle delavnost Cerkve. Ko se je Kitajska razkrajala, ga je osebno prizadejala tragedija — koncem avgusta 1918 je umrl v Evropi njegov oče.

Bližalo se je leto 1919, za Lebba bolj žalostno kot katerokoli poprej. Menil je, da se bo morala Cerkev umakniti po aferi okrog vzpostavitve diplomatskih stikov, homatije okoli njega so naraščale — v Tiencinu je sprožil delavnost, ki je hotela dobiti v okviru misijonstva ime „tiencinska metoda“ — toda novi časi in težke razmere so dajale vtis, da se vse ruši in umika med razvaline. Iz svojega zatišja v Ningpoju je tiste dni Lebba pisal besede, ki kažejo, da je bil o vsem dobro poučen, da je vedel, kam se usmerja borba in kaj hoče doseči zanj in z njim njegov prijatelj p. Costa. Tako piše: „P. je resnično velika dobričina. Koliko je moral pretrpeti te dni. Nič mu ni bilo prizanešeno... Kakšen prijatelj... Obvezala sva se s prisego, da bova v slučaju potrebe šla peš v Rim — pa četudi si pri tem izrabiva noge do kolen —, samo da bi tam mogla pokazati kitajsko zavedo v pravi luči, da bi mogla Kitajce priporočiti sv. očetu. Toda med tem je Rim spregovoril in najino trpljenje ne šteje več.“

Enciklika sv. očeta Benedikta XV. je izšla 30. novembra 1919. Njena vsebina je: širjenje vere po vsem svetu. Komaj je izšla, so jo že začeli nazivati „strela z jasnega“. Za Lebba je pomenila okrožnica veliko doživetje: takoj je bilo opazno, da najnovejše pisanje sv. očeta ne zavrača nobenih njegovih zasnov o tem, kako pospešiti misijonsko akcijo na Kitajskem, in da ne odobrava vse tisto, kar je prav on v letih „tiencinske metode“ predlagal v svojih spomenicah na predstojnike, zlasti pa vse tisto, kar je v zadnjih nekaj letih v svojih poročilih in pismih omenjal kardinalu Mercieru v Malinesu. Navodilo Benedikta XV. o delu misijonov so zelo podrobna, tako škofom kakor duhovnikom. Glavni poudarek pa je v tistem

delu okrožnice, ki govori o tem, da mora biti glavna skrb vsega dela, kako vzbuditi duhovniške poklice med domačini. Delo misijonarjev se mora naslanjati zlasti na sodelovanje duhovnikov-domačinov, cilj vsega tega pa mora biti mnogo višji in sicer: med domačini-duhovniki je treba vzbuditi tiste, ki bodo postali škofje. Dalje pravi okrožnica, da se nalaga vsem misijonarjem kot dolžnost, da sodelujejo pri dvigu in krepitvi dežele, v kateri delujejo. Tako morajo misijonarji zlasti skrbeti za to, da se nauče jezika, v katerem morajo znati oznanjati tujcem evangelij. Pri vsem tem pa morajo rasti v svetosti in trdnosti vere. Ob koncu opozarja sv. oče na potrebo, da se v širjenje apostolata pritegnejo tudi žene in dekleta.

Tisti, ki danes raziskujejo življenje p. Lebba, navajajo, da je ob času, ko je izšla okrožnica „Maximum illud“ v Vatikanu že bila v arhivu mapa, kjer je bilo zbrano vse, kar je bilo treba izbrati iz njegove korespondence in prihraniti za posebno proučevanje. Seveda je okrožnica po obliki in izrazu zelo različna od Lebbovih razglabljanj — navaden lazarist je imel opravka s stvarmi drugače, kakor pa so to mogli delati oni v Rimu, ki so poleg Lebbovih poročil imeli na razpolago še mnogo drugega gradiva in je sv. oče mogel potem z vsem resnično suverenostjo in v polni oblasti učenitva razpolagati. Vendar je na nekaterih mestih okrožnica „Maximum illud“ dinamična in mladostna, popolnoma tako, kakor so bile to misli in besede p. Lebba. Ko je Lebbe prebral okrožnico, je zapisal: „Nakazani problem se ne nanaša samo na Kitajsko, ampak na ves Daljni vzhod.“ Papež Benedikt XV. je spregovoril misijonarjem na vsem svetu. Nekaj tednov nato je prejel Lebbovo pismo kardinala Merciera, v katerem mu je pisal: „Maximum illud — saj to so vaša poročila, poslana v Rim, prevedena v latinščino in objavljena urbi et orbi — vsemu svetu.“

„MISIJA V EVROPI“

Okrožnica sv. očeta je zelo razgibala vse misijonske predele po svetu. Prva svetovna vojna se je končala in mirovne pogodbe so uvedle nov red v svetu; papeževa okrožnica je dala nov okvir za delo v tem novem redu. Komaj je bila okrožnica dobro razglašena tudi na Kitajskem, je sv. oče že imenoval novega apostolskega delegata za vso Kitajsko. Izbran je bil za to visoko čast velik prijatelj in zaščitnik p. Lebba — nadškof msgr. Guebriant, Francoz po rodu. Novi apostolski delegat je mnogo trpel zaradi tega, ker je moral Lebbe že nekaj let bivati v samotnem Ningpoju, daleč proč od dogodkov, zlasti pa od Tiencina — tistega velikega središča, kjer je Lebbe v lokalnem okviru nakazal, kako bi bilo treba zajehtati obnovljeno delavnost misijonov na Kitajskem. Msgr. Guebriant je cenil Lebbovo aktivnost, vendar se v vsem z njim ni strinjal. Na Kitajskem je deloval že dolga desetletja in je menil, da so Lebbovi načrti preveč drzni in da ne sloni na pravem upoštevanju razmer. Kako zelo je imel druge nazore od Lebbovih, se najboljši vidi iz predavanja, ki ga je imel prvo leto svojega imenovanja med svojim kratkim obiskom v Franciji — v misijonskem vzgajališču v Lyonu. Tam je msgr. Guebriant med drugim navajal: „Res število domačih duhovnikov na Kitajskem zelo narašča, vendar ne tako hitro, kakor narašča število pristopov v katoliško vero. Povprečno je to število znašalo letno 50.000, v zadnjem letu jih je bilo celo nad 80.000. Toda to vsekakor še ne dovoljuje upanja, da bi katoliška Cerkev na Kitajskem mogla kaj kmalu računati na to, da bo dobila svoje škofe-domačine. Na Kitajskem bo to nemogoče, dokler katoliška Cerkev tamkaj ne bo imela svojega javnopravnega statuta. Nemogoče je pomisliti na to, da bi se moral iti katoliški

škof-domačin klanjat kraljevemu mandarinu, poklekaj pred njim in mu poljublja roke... Pa so še druge težave..."

Lebbe je kmalu izvedel za razlike v teh nazorih in ugotavljal, da se ne skladajo popolnoma z nameni okrožnice „Maximum illud“. Mnogo dela je bilo treba še opraviti in to na Kitajskem samem — med pogani, pa tudi med katoličani, zlasti med onimi iz Evrope. Zato je upal samo eno: vrnil se bo v Tiencin in tam nadaljeval s pridigovanjem in razčiščevanjem nazorov... Toda prav tisti čas se je obrnil nanj nadškof Guebriant in mu predlagal: „Odidite v Evropo in se posvetite skrbi za kitajske dijake, ki odhajajo na evropske univerze... Skrb za to mladino mora biti sedaj glavna..."

Francija je bila med zmagovalkami po prvi svetovni vojni na prvem mestu, kakor je zavzela vodstvo sveta po drugi svetovni vojni Amerika. Vse je zrla na Francijo in na Pariz in kakor iz drugih držav, tako je mladina začela odhajati tudi iz Kitajske v Pariz in druga francoska mesta, da bi tam opravila svoje študije. Msgr. Guebriant je skušal vpliv nad to mladino dati v roke duhovniku, ki je mogel edini to mladino popeljati za seboj — obenem pa je seveda računal na to, da bi bilo prav, da se iz Kitajske za nekaj časa umakne duhovnik, ki v teh razburkanih razmerah ne more ostati dolgo skrit v Ningpoju, pri tem pa zagovarja ideje, ki na Kitajskem toliko ljudi vznemirjajo...

Lebbe se je vdal prošnji in pozneje sam večkrat navajal, s kakšnim strahom je odhajal s Kitajske. Menil je, da bi moral predvsem ostati tam, pa ni hotel razočarati nadškofa Guebrianta, svojega zaščitnika in prijatelja. Vedel pa je tudi, da odhaja na silno važno mesto: poleg Francije je za kitajske dijake začela postajati zanimiva Moskva. Sovjetska vlada je za kitajske dijake l. 1920 ustanovila posebno samostojno univerzo, za rektorja pa je bil imenovan spreten ideolog in publicist komunizma — Karel Radek. Že prvo leto je bilo na univerzi 500 kitajskih slušateljev, sovjetska vlada pa je dijakom dajala štipendije in še druge podpore. V zahodnih evropskih državah so morali kitajski dijaki stradati in so v prvih letih v spremenjenih klimatičnih razmerah številni podlegli tuberkolozii in izčrpanosti — komunisti pa so v Moskvi zgradili univerzo in moderne dijaške domove za kitajske dijake. Skrb za kitajske dijake v Franciji in drugod je bila nujna in zato je Lebbe že s kolodvora v Parizu najprej pohitel v pariško delavsko predmestje Colombes, kjer je v avtomobilskih tovarnah delala skupina kitajskih dijakov-delavcev. Morali so poleg študija še delati, da se mogli preživljati. Ko je Lebbe dospel v tovarno, da poišče med dijaki znanca, je prišlo do incidenta — komunisti so Lebbe dejansko napadli in ga hoteli s silo odstraniti iz tovarne. Nekaj ur nato je Lebbe prišel v glavno hišo očetov lazaristov na Rue de Sevres 95. Predstojniki so ga veseli sprejeli, toda komaj je dobro odložil prtljago, se je pri generalnem predstojniku že oglasil dostojanstvenik iz francoskega zunanega ministrstva — prišel je na vodstvo reda protestirat, da je Lebbe prišel v Francijo, in je terjal, da se mora takoj odstraniti. Prosil je, da bi to željo francoske vlade izvedel generalni predstojnik reda. Seveda se je moral dostojanstvenik kmalu odstraniti iz hiše, ne da bi bil kaj dosegel. Lebbe je takoj začel z organizacijo pomoči za kitajske dijake v Franciji: na vseh francoskih univerzah jih je bilo nad 1200.

V prvih dveh desetletjih je večina kitajskih dijakov, ki so se odločili za študij v inozemstvu, odhajala v Združene države. Tam so seveda prišli v protestantski svet in večina jih je prestopila v to vero. Na univerzah na Japonskem in drugod so se kitajski dijaki navzeli idej materializma tistega časa. Tokrat je prihajal velik dotok dijakov v svet, ki je bil katoliški. Za delo med temi dijaki pa razpor

nezaupanjem do Evrope. Doma so bili bolj naklonjeni krščanstvu, zlasti katoliškimi misijonarjem, ker so videli, da delajo ti za splošen dvig Kitajske, v evropskih državah pa so Kitajci zrli tiste, ki so Kitajsko kolonizirali, zavirali njen razvoj; vse, kar je prišlo iz Evrope, je skušalo preprečiti dvig Kitajske in mnogi med mladimi intelektualci so podlegali nazorom, da evropsko krščanstvo podpira to politiko kolonializma. Kitajske dijake je bilo treba prepričati, da je katoliški duhovnik pri organizaciji podpore v Evropi prav tako nesebičen in prežet ljubezni do Kitajske in njenega napredka, kakor je bil in je še na Kitajskem.

Lebbe sam pa je tudi med svojimi sobrati in predstojniki opazil, da zro nanj s posebnimi nazori. O njem in njegovi dinamiki so mnogo čuli in so menili, da morajo ohranjati njegovo delavnost v mejah posebne pozornosti. Ko je prišel v centralno hišo, mu je bilo takoj povedano, da naj nikar ne skuša iskati zvez z Ricentrom mimo svojih predstojnikov in da naj tudi ne poskuša doseči posebne avdiјence pri sv. očetu. Njegova glavna skrb bodi samo skrb za kitajske dijake, ki so na univerzah v Franciji in Belgiji.

Prvi, ki se je Lebbevega prihoda v Evropo najbolj razveselil, je bil kardinal Mercier. Takoj sta obnovila pismene stike in ko je v začetku l. 1922 kardinal odhajal v Rim, je bil on tisti, ki je „organiziral“ način, kako bi Lebbe prišel v osebni stik s sv. očetom. Generali imajo svojo strategijo, iz postopanja kardinala Merciera pa se vidi, da se je tudi on znal dobro obnačati na terenu diplomacije, kadar je bilo treba. Zato je Lebbu sporočil naslednje: „Iz Rima vam bom poslal brzojavko, kjer vas bom povabil, da pridete k meni. Z brzojavko se podajte k predstojniku in mu recite, da vas kliče kardinal Mercier. Gotovo vam bo obisk pri meni dovolil, šele potem pa mu recite, da sem v Rimu in da morate na ta obisk v Rim...“

Kakor je kardinal Mercier predvideval, tako se je tudi zgodilo. Predstojnik je pristal na to, da odide Lebbe v Rim h kardinalu Mercieru na razgovor. Ko je prišel v Vatikan, mu je kardinal sporočil, da ga bo papež Benedikt XV. sprejel v posebni osebni avdiјenci.

Naslednji dan je Lebbe — kakor je sam pozneje pripovedoval — v velikem strahu čakal v predsobi papeževe biblioteke. Ni vedel, ali bo sv. oče njegove nazore odobril... Vedel je samo to, da se bo sleherni odločitvi sv. očeta popolnoma vdal in pokoril. Ko je vstopil v knjižnico in pokleknil k nogam sv. očeta, ga je Benedikt XV. dvignil in posadil na stol ob sebi. Dolgo časa mu je govoril samo te besede: „Dragi p. Lebbe, ubogi p. Lebbe...“ Več kot pol ure je trajala avdiјenca.

Nekaj dni nato je moral iti v avdiјenco k prefektu Propagande, kardinalu van Rossumu. Tam je ponovil, kar je poročal že sv. očetu, med razgovorom pa ga je kardinal van Rossum nenadoma prekinil in mu rekel: Napišite mi na listek imena tistih kitajskih duhovnikov, ki bi po vašem mnenju mogli biti izbrani za škofe... Lebbe je pozneje pripovedoval, kako so se mu roke tresle, ko je iz svojega žepnega koledarčka izbrgal listek papirja in s svojim majhnim drobnim svinčnikom napisal imena tistih, ki so nekaj let pozneje res bili izbrani za prve kitajske škofe. Listek je dal kardinalu — svinčnik pa je spravil in ga hranil pozneje kot posebno relikvijo.

S strahom je odhajal v Evropo in menil, da se izloča iz pravega dela za Cerkve na Kitajskem. Njegova misija v Evropo pa je nepričakovano zadobila poseben pomen.

(Se nadaljuje)

STARA KITAJSKA MODROST

Janez Kopač C.M., Kanada

(Nadaljevanje in konec)

V junijski številki Katoliških misijonov je bil objavljen prvi del zadnjega poglavja Konfucejeve knjige Veliki nauk. V tem poglavju Konfuce razpravlja, kako bi bilo mogoče priti do svetovnega miru in do zemeljskega blagostanja.

SVETOVNI MIR ZAVISI OD PRAVILNEGA VODSTVA DRŽAV.

Konfuce je prepričan, da svetovni mir zavisi od pravnega vodstva držav. Zato daje v zadnjem poglavju te svoje knjige obsežna navodila za pravilno vodstvo držav. Od vladarjev držav zahteva, da so pošteni, nesebični in državljanom to, kar so dobri starši svojim otrokom. V drugem delu tega poglavja pa Konfuce razlaga, kakšni ljudje naj bi prišli k vodstvu in upravi držav. Navedimo dobesedno to Konfucejevo besedilo:

„V Izjavi vojvoda Čin je rečeno: ‚Pokažite mi državnega ministra, ki je iskren in odkrit ter si ne lasti drugih pravic kot da bi bil preprostega in pravičnega duha; ki je velikodušen in gleda na sposobnosti drugih kakor da bi bile njegove; in kjer koli najde izvedene in bistroumne može, jih ljubi v svojem srcu bolj kot morejo usta izraziti in se resnično pokaže pripravljenega, da jih bo prenašal in uporabil: tak državni minister bo mogel ohraniti dobre naše sinove in vnuke in ljudstvo in javne dobrine. Prav tako pa bo tudi država skrbela zanj. Če bo pa imel to napako, da bo zavidal in sovražil tiste, ki so zmožni; če bo nasprotoval tistim, ki so sposobni in bistrovitni, in jih ne bo voljan trpeti poleg sebe, tak državni minister pa ne bo zmožen zaščititi naših sinov in vnukov in ljudstva. In ali ne bo tak proglašen za nevarnega tudi državi?‘

Le resnično kreposten vladar bo odslovil takega ministra in ga bo izgnal med divje rodove ter odločil, da ne bo živel več z njim v Kraljestvu sredine (Kraljestvo sredine je Kitajska). To se sklada s pregovorom: ‚Le resnično kreposten človek zna ljubiti ali sovražiti druge.‘

Videti zmožne ljudi in jih ne sprejeti v važne državne službe; ali jih sicer sprejeti v važne državne službe, pa ne takoj, pomeni **preziranje zmožnih**. Videti nezmožne ljudi na važnih državnih mestih, pa jih ne odstraniti, ali jih sicer odstraniti, pa ne takoj, je **slabost**.

Ljubiti tiste, ki jih ljudstvo sovraži, in sovražiti tiste, katere ljudstvo ljubi, se pravi žaliti zdrav čut ljudstva. Nesreče bodo prišle nad tistega vladarja, ki tako dela.

Tako vidimo, da ima vladar velik nauk, katerega se mora držati. Iskreno in nesebično mu mora slediti. Če bo pa ošaben in samopašen, se tega nauka ne bo držal.

Važno je tudi navodilo za proizvodjanje državnega bogastva. Naj bi bilo mnogo proizvajalcev in malo odjemalcev. Naj bi bila dejavnost v proizvodnji in štedenje v potrošnji. Tedaj bo vedno dovolj bogastva.

Človekoljuben vladar zbira bogastvo za druge in tako ohrani tudi sebe; sebičen vladar kopiči bogastvo zase in tako pogubi sebe.

Nikdar se še ni zgodilo, da bi vladar ljubil dobrohotnost in bi ljudstvo ne ljubilo pravičnosti; da bi ljudstvo ljubilo pravičnost in bi vladarjeve zadeve ne bile urejene dobro. In nikdar se še ni zgodilo, da bi v taki državi, kjer se bogastvo pravično steka v državno blagajno, bogastvo ne ostalo tudi v vladarjevi posesti.

Kadar so voditelju države lastni dohodki glavni cilj, je gotovo pod vplivom kakega slabega, majhnega človeka. Morda ima takega človeka za dobrega. A kadar uporabi takega človeka pri upravi države, bodo nesreče z neba in kletve s strani ljudstva kar vrele skupaj. In četudi bo za njim kak dober človek prevzel vodstvo, ne bo več mogel ozdraviti zla.

To pojasni pregovor: **„Za državo ni vir blagostanja bogastvo, ampak pravičnost“.**

Tako to poglavje razloži, kako je treba voditi države, da bo v človeški družbi mir in sreča.“

RAZLAGA: Navodila, ki jih v tem poglavju daje Konfuce vladarjem glede nastavljanja in odstavljanja državnih ministrov in uradnikov, so gotovo silno važna za dobro vodstvo držav. Cerkev, ki je božja ustanova in obenem najbolje urejena družba, daje stroga navodila in predpise glede nastavljanja škofov, župnikov in ostalih važnih cerkvenih služb. Vedno velja pravilo, da se morajo oddajati te važne cerkvene službe najsposobnejšim in obenem najbolj čednostnim duhovnikom. Isto pravilo je Konfuce postavil, ko gre za oddajanje važnih državnih služb. Znano je, da se mezmožni in slabi vladarji boje imeti okrog sebe dobre in zaradi napačnega obzira do njih. Konfuce te napake vladarjev upravičeno zelo zmožne ljudi, da jih ne bi prisilili k dobremu in poštenemu vodstvu. Boje se tudi, da bi poleg njih imel še kdo vpliv na ljudstvo. Kakor ne trpe poleg sebe dobrih in zmožnih, tako nimajo poguma, da bi odstavili od odgovornih služb slabe in nezmožne; deloma zato, ker so z njimi skupaj zapleteni v hudobijo, deloma pa in napoveduje polom taki državi. Odločno zahteva, da morajo vladarji zmožne ljudi brez odlašanja postaviti na odgovorna mesta, prav tako pa morajo takoj odstaviti nezmožne in slabe. To je nujen pogoj za dobro vodstvo države. A tako bo znal ravnati po Konfucejevem prepričanju le kreposten vladar. Kot dokaz za to svoje prepričanje navaja pregovor: „Le resnično kreposten človek zna sovražiti ali ljubiti druge“. A ta pregovor je treba prav razumeti. Krepost in sovražstvo do človeka ne gresta skupaj. Sovražiti kakega človeka, tudi če je naš sovražnik, je greh. Konfuce ni nikdar dovolil sovražiti kakega človeka, dasi pogani na splošno svoje sovražnike sovražijo. Pregovor hoče le reči, da kreposten človek ne sodi ljudi po simpatiji ali antipatiji, ampak po resničnih vrlinah in napakah. Zato ljubi na bližnjem to, kar je dobro, in sovraži na njem to, kar je slabo. To se pravi prav ljubiti in prav sovražiti ne sicer osebe kot osebe, ampak njene dobre in slabe lastnosti. Tako mora ravnati tudi vladar z državnimi uslužbenci. Ne sme jih na-

stavljati in ustavljati po simpatiji ali antipatiji do njih, ampak edine po njihovih zmožnostih in vrlinah oziroma po njihovih slabostih in nesposobnostih.

Konfuce svojo razlago o pravilnem vodstvu držav lepo zaključi s pregovorom: „Za države ni vir blagostanja bogastvo, ampak pravičnost“. Pravičnost je podlaga sreče in miru v državah in v človeški družbi. Tako ima Konfuce za dosego svetovnega miru isto geslo, kot si ga je privzel ob začetku papeževanja sedanji sveti oče Pij XII.: Opus iustitiae pax — Sad pravičnosti je mir.

Tako smo si ogledali celoten Konfucejev nauk, ki ga je napisal Kitajcem za obnovo kitajskega človeka, kitajskih družin in kitajskega naroda, obenem je pa s tem naukom dal zdrave smernice za obnovo kateregakoli naroda in celotne človeške družbe. Novega nam Slovencem-katoličanom ta Konfucejev nauk sicer ne pove nič; pač nas pa spomni na tista važna načela, na katera smo začeli že pozabljati, čeprav smo katoličani in se ponašamo z visoko razvito kulturo. Ob branju teh Konfucejevih naukov smo še bolj spoznali, kako nam je potrebna obnova mišljenja, srčna vzgoja in vzgoja resne osebnosti; kako nam je potrebna obnova družin in pravilno vodstvo v naši narodni in državni skupnosti. Konfuce nas je spomnil, kako nam je za dosego vsega tega potrebna najprej krepost, zlasti krepost pravičnosti in ljubezni.

KRONANJE V NEPALU

M. dr. Miriam Zalaznik, Severna Indija

2. maj 1956 je bil zgodovinski dan za Nepalsko, ker so takrat kronali novega kralja Mahendra, po starodavnih običajih. Slovesnosti, polne vzhodnega sijaja, so trajale cel teden. Nepalska je edina še obstajajoča hindujska kraljevina. Značilno je bilo tudi to, da so prvič v zgodovini dovolili zapadnim gostom prisostvovati kronanju ter sploh vsem običajem.

NEKAJ ZGODOVINE

Kralj Mahendra Vir Vikram Shah Dev je sin v februarju 1955 preminulega kralja Tribhuvana, ki bo zgodovini ostal znan kot oče demokracije na Nepalskem. Leta 1950 je prišlo do vstaje v nepalski kraljevi palači; podrobnosti še niso znane, zato le omenim, kar je zanesljivo. Gotovo je, da je kralj Tribhuvan bil odgovoren za vstajo. Ta revolucija je bila namerjana proti režimu vsemogočne družine Rana, katere člani so več ko 104 leta avtokratično vladali in delali postave v deželi. Saj zgodovinske knjige, ki obravnavajo zgodovino Nepalske za več sto let, pišejo le o vplivu raznih Rana, ne pa o kraljih. Rana so bili neverjetno konzervativni in so deželo zares obdajali s "kitajskim zidom". Zato je Nepalska tako nazadnjaška dežela. Naj navedem le en zgled: Rana niso nikoli odobrili, da bi kdo v Nepalskem bil izobražen, niti kralj! To je bil zločin po njihovem pojmovanju, in kdor se je hotel izobraziti, je moral na skrivaj oditi v tujino ter ostati izgnanec. Po naših šolah imamo vse polno otrok takih družin, tudi same Rana. (Seveda si lahko sami mislite, da je bilo mnogo kolobocij med raznimi člani te vplivne družine in v Indiji jih je dokaj v izgnanstvu — seveda, zdaj se je vse spremenilo). Sedanji kralj, ki je bil rojen 11. junija 1920, se je mogel izobraziti le s pomočjo privatnih učiteljev in "tutors", ki jih je njegov oče že kako zmuznil v palačo. In to je bilo v dobi,

ko letalo še ni bilo navadno prometno sredstvo. Že rajni kralj se je moral izobraziti tako ali drugače. Nekega dne je nekdo izvohal nekaj knjig o demokratskih načelih in slično in tedanjega kraljevega vzgojitelja so le z največjo težavo rešili čez mejo v britansko Indijo. Temu režimu se je torej uprl rajni kralj Tribhuvan 1. 1950 s sinom Mahendra, ter se zatekel na indijski konzulat, odkoder sta zbežala v svobodno Indijo. Sedanji kralj, ki je tedaj bil prestolonaslednik, je ob tej priliki razodel svojo politično daljnovidnost s tem, da je ob svojem begu pustil v Katmandú, nepalski prestolnici, svojega mlajšega sina, princa Gjanendra. S tem je preprečil, da bi Rana odpravili kraljevino; prisiljeni so bili, da imenujejo Gjanendra za kralja Nepalske. Po raznih kolobocijah se je vse politično obzorje spreminilo; Rana so izgubili oblast in vpliv, večina jih je odšla v begunstvo, in kralj Tribhuvan se je vrnil. Zaradi nepovoljnega zdravja je pozneje odšel v Švico, kjer je v februarju l. 1955 podlegel bolezni. Kratko pred smrtjo, ko je menda že slutil njeno senco, se je odpovedal prestolu 18. februarja 1955 in ga izročil svojemu sinu in nasledniku, sedanjemu kralju Mahendra. Leta je zasedel prestol — imenujejo ga "gaddi" — dne 24. marca 1955, kot deveti naslednik ustanovitelja nepalske dinastije, ki mu je bilo ime Prithvi Narain Shah.

OSEBNOST KRALJA MAHENDRA

Kot že omenjeno se je kralj rodil l. 1920 in je rasel pod vplivom inozemskih vzgojiteljev. Svoj prosti čas je rad posvetil glasbi in pesništvu, rad je hodil na lov in igral šah, in z največjim zanimanjem je prebiral knjige, ki razpravljajo o političnih vprašanjih. Kralj kaže možato odločnost in se zaveda svoje odgovornosti; je mož malo besed, skromen in priprost. V dvajsetem letu se je oženil s princezinja Indra Radžja Lakshmi Devi, katere oče je General Hari Shamsher, eden izmed vplivnih Rana. Velik udarec je pomenila ženina smrt v letu 1950, ki je bilo tudi leto političnega preobrata v Nepalski. Iskal in našel je uteho v glasbi in pesništvu. Pravijo, da so povečini njegove kompozicije, kar slišimo nepalskih pesmi po radiu ali gramofonskih ploščah, in da mu je značilna neka posebna mehkoča. Šestindesetletni kralj je odpravil že mnogo starih tradicij, ker so nazadnjaške. Hoče uvesti moderne razmere v svojo kraljevino. To seveda ni lahko; največja težava je, da mima zadostno izobraženih političnih voditeljev. Novo generacijo vzgajajo jezuiti v dveh kolegijih. Leta 1953 se je poročil s svojo svakinjo, princezinja Ratna Rajya Lakshmi Devi, sedanjo kraljico. Njegov oče sprva ni hotel o tem nič slišati, ker je njen oče eden izmed vplivnih Rana. Končno pa je le privolil. Značilno za tedanjega prestolonaslednika Mahendro je, da je bila poroka na tihem in brez vsakega zunanega sijaja. Svojo neodvisnost je kralj še posebno pokazal s tem, da se ni uklonil staremu običaju, ki zahteva, da mora kralj imeti dve ženi, to pa zato, da bo gotovo imel naslednika. Med letom, ko so se pripravljali na kraljevo kronanje, je bil pritisk velik, toda kralj se ni dal pregovoriti. In pri tem je ostalo, kar pa gotovim krogom nič ne ugaja, ker je dvoženstvo več ali manj navada. Vidi se torej, da je sedanji kralj progresiven in načelen; vkljub temu pa je globoko zakoreninjen v svojem narodu.

KRONANJE

Dva dni pred kronanjem, torej 30. aprila, so se pričeli obredi z daritvenim ognjem v kraljevi palači, ki je znana kot Hanuman Dhoka; ta palača je stara 500 let in kaže na procelju podobo opice, ki jo po božje časte in imenujejo Hanuman. Štirje duhovniki so prižgali ta ogenj v pričujočnosti kralja Mahendre in kraljice. Ta sveti ogenj so vzdrževali do 2. maja. Potem so duhovniki darovali riž, med,

mleko, oves in žito, vse povito v velik list platane. Smisel te daritve pa je ta, da s tem zagotovijo pomoč bogov med kronanjem. Ljudje so vneto čakali na prvi znak, da se je sveti ogenj vnel; tri dni so gledali modri dim, ki se je dvigal iz palače. Drugi dan je bil posvečen obredu Purvanga. Sveti ogenj ta dan je bil v čast bogov Indra, ki je prvak med indijskimi bogovi, in Vinajak, od katerega zavisi uslišanje vseh molitev. Na poseben način se je kralj poklonil bogu Ganesh, ki čuva nad znatnostjo in vedo. In potem so častili zvezde.

In končno dan kronanja, 2. maja. Kralj živi v palači Narainhitti; od tam so njega in kraljico prinesli bogato okrašeni sloni v Hanuman Dhoka palačo. Najprej sta kralj in kraljica, sedeč na tleh sredi velike dvorane, častila bogove, medtem ko so duhovniki, odeti v safranska oblačila, prepevali vedske himne. Nato so se začeli očiščevalni obredi. Kralja so odvedli v posebno sobo, kjer je odložil vsa oblačila. Vse telo je bilo treba namazati s petnajsterimi vrstami zemlje, ki so jih bili prinesli od raznih himalajskih vrhov in iz dolin. Tudi s tisto zemljo se je moral namazati, katero je teptal slon, ki ga bo nesel po kronanju. Seveda vse to med prepevanjem iz svetih knjig. Nato sledi kopel v vodi, ki so jo prinesli od vseh svetih rek, zlasti od Gangesa in Bramaputre, ter od daljnih morskih obal. Kopel je prepisana tudi za kraljico. Očiščen od vseh zemskih madežev se je kralj nato odel v dragoceno oblačila, kot jih obredi predpisujejo za to priliko. Povrhu oblačilo je bilo iz snežnobelega svilenega žameta in posuto s samim zlatom. Ne morete si misliti, koliko pristnega zlata bogati Indijec všiva v svojo praznično obleko. In kaj šele kralj! V slovesnem spremstvu se je zdaj vrnil v dvorano, kjer so medtem pripravili prestol. V orientu prestol ni nikak stol; človek sedi na tleh, ali čepi, ali pa se elegantno zlekne po tleh, naslanjajoč se na blazine. Tak je tudi kraljev prestol, in tla morajo biti pokrita s preprogo, sešito iz volovje, mačkine, leopardove in levove kože. Sledi maziljenje. Pozabila sem omeniti, da se mora vršiti kronanje v slamnati koči. V ta namen so obdali prestol z nekakim slamnatim baldahinom. Od štirih strani sveta pride po en zastopnik štirih poglavitnih kast mazilit kralja. Z vzhoda je kralja mazilil braminec s surovim maslom iz zlate posode; z juga ga je mazilil kšatrija (vojaški stan) z mlekom, ki ga je prinesel v srebrni posodi; z zapada ga je vajšja (meščan) mazilil s kislim mlekom v bakreni posodi; s severa ga je mazilil sudra (najnižja kasta) z medom v kovinasti posodi. Končno se približa starešina duhovnikov s sila antičnoj dragoceno posodo in mazili kralja z dišavami iz raznih zelišč in cvetov, nakar ga kraljevi astronom še pokropi z vodo iz zlate posode. Treba je še bilo, da ga duhovniki obdarijo s plamtečim sijajem ognja, z bleskom sonca, in pa z obilno močjo zemlje. Zdaj je bil popoln, čist in velik vladar, ki mu ni enakega. Natančno ob 10.43 uri — tako je bilo zapisano v zvezdah — je moralo biti kronanje. Krona je v obliki kupole posuta z raznovrstnimi biseri in odičena s perjem bele paradiške ptice. Potem so kronali kraljico z zlato krono podobno tiari. Nato starešina duhovnikov naznani v sanskritu, da ima nepalski narod kralja, ki je kralj bramanov, nakar kralj ponovi po starešini tudi v sanskritu obljubo, da bo skrbel za svoj narod kot bi služil božanstvu. Nato se vsi navzoči poklonijo novemu kralju. Za Nepalce je maziljeni in kronani kralj učlovečen bog Višnu, ki ohranja življenje vsakemu bitju. Nihče se ne približa praznih rok.

Medtem ko so se vršili vsi ti obredi, so igrale godbe, duhovniki so peli, topovi so naznanjali razne dele obredov in ljudstvo je odgovarjalo s klici.

Ob 11 uri se je začela pomikati velikanska procesija od Hanuman Dhoka pače proti Tundi Khel, dve milj oddaljen stadion, kjer je kralj imel svoj darbar, nekak javen sprejem ljudstva. Ni mogoče primerno popisati sijajnost te pristno orientalske procesije. Trajala je samo — šest ur! Kralj in kraljica, ki sta se med tem odpočila, sta zapustila Hanuman Dhoka ob pol peti uri.

Najprej so se vrstili zastopniki raznih vasi, vsaka vas s svojim voditeljem z zastavo, okrašeno s konjskim repom, katero je od časa do časa zamahnil, češ da s tem odžene zle duhove. Sledili so plesalci z maskami, prave šeme v pestrih ženskih oblačilih; potem vojaška godba in šolarji obeh spolov. Za njimi je po troje mož nosilo ogromne kipe (7 do 8 metrov visoki in morda 2 metra povprek) raznih božanstev; vsakemu kipu je sledilo nekaj mož z igralci cimbal ob strani. Potem več gruč v modri uniformi in z molitveno bandero, ena gruča rdeče in belo oblečenih mož z bakljami in seveda bandero, da odžene hudiče. In vedno spet muzika! Vrstili so se oddelki policije in oboroženega vojaštva, vsi v pestrih uniformah: črne hlače, rdeča suknja — ali pa spet obratno —, in črna kapa z rumenim perjem; druge uniforme so modre, perje pa rumeno in modro; „kaki“ uniforma z modrimi bereti in zelenim in rumenim perjem. Sledil je Gurkha regiment na belih konjih — krasne živali. Gurkha nosi ali rdečo ali črno žametno uniformo z značilno rdečo Gurkha kapo. Vmes so blestele pestre zastave — rumene, črne, oljno zelene, temno rdeče, šafranaste in modre. Več vrst skavtov, fantov in deklet, v vsakovrstnih uniformah. Zdaj so se začele vrstiti bogate kočije z dvema paroma črnih konj s pravilčno oblečenim kočijažem, z godbo ob strani; v kočijah so sedeli razni nepalski dostojanstveniki, v zadnji in najlepši se je vozil svečenik, ki je bil kronal kralja. Spet vojaki in godbe, in nato kočije z belimi konji, v katerih si videl stare vojaške dostojanstvenike, potem pa plemenite Nepalke: v zadnjih štirih so bile kraljeve sestre (vse štiri so poročene v Indiji). Le-te so bile obdane od oboroženih vojakov. Sledila je angleška vojaška godba in nepalski vojaki. Na lepih slonih so sledili številni suvereni, večinoma Indijci. Tudi tibetski lama se je šopiril na enem. Tu se je vrinil moderni svet z elegantnimi avtomobili in elegantnim evropskim in ameriškim sijajem. Ob strani godba in vojaštvo. Nato spet pestro okrašeni sloni, jezdeci, vojaki. Za njimi se je pomikal mogočen in bogato okrašen slon z visokimi oficirji, za njimi pet lepih belih konjev in — čujte — dva osla, enega je vodil vojak v rdeči uniformi, drugega pa vojak v „kaki“. Spet jezdec in slon in rdeče in črno oblečeni vojaki, za njimi pa dvojna lepa kočija s četvorico krasnih konjev, z zeleno oblečenim jezdecem: v tej kočiji so bili kraljevi otroci, trije fantje in tri deklice. Prestolonaslednik je nosil belo vojaško uniformo in meč, mlajša pa „kaki“ uniformo; najmlajši se je ves čas zabaval s tem, da je kapo snemal in jo spet posajal na glavo in salutiral. Ta kočija je bila obdana od več polkovnikov in oddelkov vojakov s puškami, in za njimi več oddelkov vojakov v pestrobarvanih turbanah z zlatim robom, peš in na konjih. Zdaj se slika spremeni. Sledi šestnajst belo odetih mladcev z gorečimi bakljami in za njimi hodi stara žena. Nekak simbolizem življenja, toda podrobnosti mi niso znane. Vsak četrti je nosil v roki perje iz pavovega repa — to je izraz in zagotovilo dobre sreče. Kaj čuda, da so ljudje radostno vzklikali ob tem prizoru. Za to gručo je dostojanstveno korakal najslavnejši slon, ki je bil en sam blesk zlata in srebra — nosil je kralja in kraljico, ki sta odzdravljala na desno in levo in metala denar med ljudstvo, kar je pristno vzhodni izraz kraljeve radosnosti. Sledila je cela vrsta slonov, potem jezdec, vojaštvo in dvor, potem več vojakov, dva slona z dvornim svetom, en slon s še enim lamo v zlatih oblačilih, in končno oddelek Rdečega križa z avtomobili. Za temi je valovilo morje glav...

Na stadionu, Tundi Khel, je kralj imel svoj darbar, med katerim je tudi objavil proglas, ki ste ga verjetno celo pri vas čitali v čatopisih. Praznovanje je trajalo dolgo v noč. Cel teden je bila bajte kraljeva palača čarobno razsvetljena. Drugi dan je kralj otvoril znamenito razstavo, kot je Nepalci še niso videli. Za inozemca je najbolj zanimiv oddelek z nepalsko umetnostjo. Popoldne so se vršile javne tekme, ki so se začele s tem, da je kralj izpustil v svet 36 belih golobov — znak miru in blagosti.

Jezuitski misijoni po svetu

OPOMNJA: Številke na zemljevidu v krogu pomenijo samostojne misijonske pokrajine pod jezuitskim vodstvom z različnimi delokrogi in ustanovami; številke brez kroga pa družbeno misijonsko delo drugod.

AMERIKA

- 1 U.S.A.: Aljaska, apostolski vikariat (Eskimi in Indijanci)
- 2 Kanada: Misijon med Irokezi
- 3 Kanada: Misijon med ontarijskimi Indijanci
- 4 U.S.A.: Južna Dakota (Siuxi)
- 5 U.S.A.: Wyoming (Sosoni in Arapahi)
- 6 U.S.A.: 11 postojank v različnih zveznih državah
- 7 U.S.A.: Michigan (Ottawa in Očipve Indijanci)

- 8 U.S.A.: Misijon med črnci
- 9 Mexico: Misijon med Tarahumara Indijanci
- 10 Angleški Honduras: Apostolski vikariat (Indijanci, črnci, mešanci)
- 11 Jamaica: Apostolski vikariat
- 12 Kolumbija: Apostolski vikariat Baranca-Bermeja
- 13 Angleška Guayana: Apostolski vikariat (Indijanci, črnci, Indijci)
- 14 Ecuador: Indijanski misijon v Manabi
- 15 Perú: Apostolska prefektura Sv. Franciška Ksaverija (med Indijanci)
- 16 Brazilija: Diamantska prelatura (med Indijanci)
- 17 Brazilija: Misijoni med Japonci
- 18 Paraguay: Indijanski misijoni

AFRIKA

(Ne omenjamo 39 jezuitov, ki opravljajo dušno pastirstvo med belimi naseljenci v Alžiru.)

- 19 Francoska osrednja Afrika: Fort Lamy škofija
- 20 Abesinija: Sola in univerzitetni kolegij v Adis Abbebi, kjer imajo tudi apostolskega delegata
- 21 Belgijski Kongo: Apostol. vikariat v Kisantu
- 22 Belgijski Kongo: Apostolski vikariat v Kikwit
- 23 Belgijski Kongo: Gimnazija v Leopoldville
- 24 Belgijski Kongo: Gimnazija v Bukavu — Costermansville
- 25 Belgijski Kongo: Gimnazija v Usumbura (Urundi)
- 26 Severna Rodezija: Apostolski vikariat Lusaka
- 27 Južna Rodezija: Nadškofija v Salisbury

- 28 Mosambique: Misijon
- 29 Južnoafriška Unija: Gimnazija v Grahams-town
- 30 Južnoafriška Unija: Dušno skrbstvo med dijaštvom v Itondebosch (Kapska provinca)
- 31 Madagascar: Nadškofija Tananarivo
- 32 Madagascar: Škofija Fianarantsoa
- 33 Réunion-Mauritius: Misijon (Indijci in Kitajci)

BLIŽNJI VZHOD

- 34 Sirija: Misijoni
- 35 Libanon: Misijoni, univerza, bogoslovno semenišče
- 36 Turčija: Misijonska postaja v Carigradu
- 37 Albanija: Misijon (katoličani, razkolniki, mohamedanci)

- 38 Irak: Gimnazija in univerzitetni kolegij, ki
ga šele grade, v Bagdadu
39 Egipt: Gimnazija v Kairu in Aleksandriji,
ljudske šole
40 Gornji Egipt: Misijoni, šole

INDIJA - CEJLON

- 41 Kalkuta: Nadškofija
42 Patna: Škofija
43 Jamshedpur: Misijon
44 Ranchi: Nadškofija z indijskim jezuitom kot
nadškofom; viceprovinca D.J.
45 Rajgarh-Ambigapur: Škofija z indijskim je-
zuitom kot pomožnim škofom
46 Jaipur: Škofija z indijskim jezuitom kot
škofom
47 Ahmedabad: Škofija z indijskim jezuitom kot
škofom
48 Puna: Misijon, šole, papeško osrednje seme-
nišče, visoka redovna šola (Nobil College)
49 Bombay: Misijon, bogoslovno semenišče, uni-
verzitetni kolegij, gimnazija, redovni noviciat,
viceprovinca D.J.
50 Belgaum: Misijon in gimnazija
51 Goa: Misijon in šola
52 Mangalore: Nadškofijsko semenišče, univer-
zitetni kolegij, misijon, viceprovinca D.J.
53 Calicut: Škofija
54 Allepey: Gimnazija, malo semenišče
55 Kottar: Indijski jezuit za škofa
56 Tuticorin: Gimnazija
57 Madura: Škofija, provinca D.J.
58 Tiruchirapally: Medškofijsko semenišče, uni-
verzitetni kolegij, gimnazija
59 Dindigul: Gimnazija, noviciat, ljudske šole
60 Madras: Univerzitetni kolegij
61 Bangalore: Univerzitetni kolegij
62 Vijayawada: Univerzitetni kolegij
63 Nepal: Gimnazija v Katmandú
64 Cejlon: Škofija Trincomali
65 Cejlon: Škofija Galle

KITAJSKA

V rdeči Kitajski je danes še 146 jezuitov, od ka-
terih jih komaj 40 deluje. Inozemski jezuitski mi-
sionarji kitajskih misijonov pa delujejo skupno
s kitajskimi sobrati na Formozi, v Hongkongu,
v Macao in po kitajskih misijonih na Filipinih,
na Javi, v Siamu, na Malajskem in na Mauritiju.

- 66 Peking: župnija, malo semenišče, bolnišnica
(jezikovna šola ukinjena)
67 Tientsin: Dušno pastirstvo (univerza ukinje-
na)
68 Sienhsien: Škofija s kitajskim jezuitom kot
škofom

- 69 Kinghsien: Škofija
70 Tamingfu: Škofija
71 Süchow: Škofija
72 Šanghaj: bogoslovno semenišče, misijon, duš-
no pastirstvo (univerza, šole, observatorij in
drugo — vse ukinjeno)
73 Pengpu: Škofija
74 Anking: Škofija
75 Wuhu: Škofija
76 Haimen: Kitajski jezuit za škofa
77 Yangchow: Apostolska prefektura
78 Nanking: (Misijonska postaja in gimnazija
ukinjeno)
79 Shiuhiing: Misijon
80 Kanton: Kitajski jezuitski škof kot admini-
strator (v zaporu)
81 Hongkong: Dijaški dom, gimnazija, pokra-
jinsko semenišče
82 Macao: Postaja
83 Formosa: Misijoni, dijaški dom, profesorji
na državni univerzi
84 Siam: Dijaški dom in misijon za Kitajce v
Bangkoku
85 Malajska: Dijaški dom in misijon za Kitajce
v Singapurju

JAPONSKA - KOREJA

- 86 Hirošima: Apostolski vikariat z japonskim
jezuitom kot administratorjem
87 Kobe: župnija in gimnazija
88 Yogosuka: Gimnazija in jezikovna šola
89 Tokio: Univerza, nadškofijsko bogoslovno se-
menišče, sholastikat, sirotišnica, župnija, vi-
ceprovinca D.J.
90 Koreja: Univerza v Seulu (v pripravi)

OCEANIJA

- 91 Indonezija: Apostolski vikariat v Djakarti
na Javi z javanskim jezuitom kot škofom
92 Indonezija: Apostolski vikariat v Semerangju
na Javi z javanskim jezuitom kot škofom
93 Filipini: Nadškofija Cagayan na Mindoro
94 Filipini: Škofija Zamboanga na Mindoro s
filipinskim jezuitom kot škofom
95 Filipini: Misijonske postaje, dom za duhovne
vaje, kitajsko bogoslovno semenišče, redovna
skolastika, filipinsko bogoslovno semenišče,
inštitut za misijonsko versko vzgojo, tri gim-
nazije, observatorij v Lut-Tzonu
96 Filipini: Postojanka na Culionu
97 Filipini: Modrosolovnica za redovne dijakke in
gimnazija na Cebu
98 Micronesia: Apostolski vikariat Karolinske in
Maršalske otočne skupine

O NARODIH IN LJUDSTVIH V MISIJSKIH DEŽELAH

A Z I J A

OTOK MADAGASKAR

Ta otok spada zemljepisno brez dvoma k Afriki; narodopisno in narodoslovno pa k Indoneziji, čeprav je od Indonezije oddaljen skoraj desetkrat toliko kot od vzhodne afriške obale. Res je najti tudi na Madagaskarju negridne (črnske) plemeni v ljudstvu, toda te najdemo celo v Zadnji Indiji. Na otoku živita dve vodilni rasi: bolj temni Sakalavi in čisti Indonezijci Hova. Sta pa tam še dve drugi manjši plemeni, ki ju ni mogoče prištevati ne Sakalavom ne Indonezijcem. Na Madagaskarju pridelujejo mnogo riža in tudi živinoreja je razvita. Ljudje so vkljub toplemu podnebju precej oblečeni. Izmed domačih obrti je železarstvo, kovaštvo v moških, vse drugo, kot zlasti lončarstvo in oblačilna obrt pa v ženskih rokah. V kolikor otok še ni pokristjanjen vlada tam mnogožerstvo in zaroka se izvrši že v otroških letih, toda strogo ločeno po stanovih. V prejšnjih vladavinah je veljalo žensko dedno nasledstvo. Islam je imel v preteklih stoletjih precejšen vpliv, ki ga je pa izpodrinilo krščanstvo.

Drugače pa se bomo v tej številki spoznavali z narodi, pri katerih po človeških računih v doglednem času ni misliti na uspehe katoliškega misijonstva. So to po večini muslimanska ljudstva, potem pa plemena, ki živijo — kot del muslimanov — v Sovjetski državi.

O Arabcih smo govorili že pri severni Afriki. V kolikor so narodopisno zanimivi, se od svojih afriških sonarodnjakov bistveno ne ločijo. Le v južni Arabiji so značilne visoke, včasih skoraj manjšim nebotičnikom podobne hiše v strjenih naseljih; v tistih krajih pa je tudi razvita reja polnokrvnih arabskih konj. Arabci so v Aziji porazdeljeni sedaj na samostojne države Saudovo Arabijo, Jemen, več rahlo organiziranih emiratov (deloma pod protektoratom) v jugovzhodni Arabiji, Transjordanijo, Sirijo, Libanon in Irak; nekaj jih je pač ostalo tudi v Palestini. Posebno v Siriji in Libanonu je nekaj pomembnejših krščanskih skupin, po večini so to pripadniki starejših ljudstev in le v Libanonu je arabski živelj med kristjani močnejši. Tudi v Palestini so še majhni ostanki starih ljudstev, ki jih poznamo iz sv. pisma. Velika večina Judov pa se je priselila iz raznih delov sveta in ne kaže narodopisnih posebnosti.

TURKI V TURČIJI

V Mali Aziji bo pravih Turkov kakšnih 12 milijonov. Popolnoma čisti niso, ker so se pomešali s prejšnjimi prebivalci, pa tudi z ženskami, ugrabljenimi v Evropi, med katerimi je bilo največ Slovanov, nekaj tudi Slovencev. Turki so prišli v te kraje v 11. stoletju kot turkmenski Seldžuki — Turkmene bomo v tem članku še srečali — in v drugem valu tudi turkmenski Osmani, ki so v 14. stoletju preko-

račili Helespont in potem Bosporus, naselili jugovzhodni Balkan in si podvrgli potem ves polotok in še kraje na severu Balkana. Prava turška hiša se deli v selamik in ženski harem. Mnogoženstvo so skoraj popolnoma odpravili, odkar so mladoturki preorganizirali družinsko in sploh družabno življenje. Turki so po večini mohamedanski Suniti, pri katerih so mistični redovi prepovedani, vendar je v Mali Aziji tudi nekaj bolj mističnih Šijitov in drugih sekt. Med temi so posebno zanimivi Ksilbaši, ki častijo Alaha v treh osebah, pa tudi devico Marijo. Vernikom delijo kruh in vino in so sorodni sirijskim Nusajirom. — Posamezne skupine Turkov živijo tudi v Perziji.

KAVKAŠKI NARODI

Kavkaz je sicer po večini sovjetski, vendar spadajo južni predeli ozemlja, o katerem tu govorimo, k Turčiji. Že v starem veku so grški in rimski raziskovalci strmeli nad izredno mnogoštevilnostjo narodov, ki so tod prebivali, in prav tolikšna pestrost ljudstev in jezikov je v Kavkazu še danes doma. Ločimo kavkaške narode v ožjem pomenu besede, ki jim nekateri etnologi priznavajo značaj posebne rase, pa mednje pomešane pripadnike drugih rasnih in jezikovnih skupin. Med pravimi Kavkazijci so narodi, ki obsegajo komaj nekaj vasi; celo posamezna naselja imajo včasih svoj lastni jezik. Na splošno delijo prave Kavkazijce na tri večje skupine: na južno, severozapadno in severovzhodno. 1) V južni skupini so najštevilnejši Georgijci, ki se delijo v 12 plemen, deloma krščanskih, nekaj mohamedanskih. Poleg Georgijcev je v tej skupini še nekaj manjših narodov. Georgijci so se že v rimski dobi, v 4. stoletju, pokristjanili. Njihova zgodovina je bila potem zelo burna. V nižjih, rodovitnejših legah so Georgijci kmetje in vinogradniki, prastaro je tudi njihovo čibelarstvo. V nerodovitnih predelih cvete domača obrt. Njihova naselja so zelo slikovita, hiše deloma še napol podzemske. Tudi ljudske noše so zelo pestre. Do najnovjšega časa je bila družabna ureditev pri Georgijcih zelo podobna staroslovanskemu zadrugarstvu. — 2) Med severozapadnimi Kavkazijci so najpomembnejši Čerkezi, ki so se pa deloma že izselili v druge kraje. — 3) Severovzhodna skupina je najbolj raznolika in jo imenujejo s skupnim imenom Dagestanci. — Razen pri planinskih Georgijcih in pri Čerkezih je žena med Kavkazijci zelo spoštovana. V kolikor so Kavkazijci pokristjanjeni (pravoslavni), imajo še dosti starih poganskih navad in obredov. Nasprotno pa je islam pri kavkaških muslimanih brez poganskih izročil. — V centralnem Kavkazu živi iranski narod Osovali ali Osetovi, ki šteje kakšnih četrt milijona duš. So pravoslavni in nima žena pri njih lahkega življenja. — Bolj znani so Armenci, ki so sprejeli krščanstvo že l. 280. Živijo deloma v Rusiji, deloma v Perziji, medtem ko so jih v Turčiji pokončali ali pregnali. Majhen del Armencev je katoliški. Armenska zgodovina je še bolj burna kot georgijska. — Potem so v Kavkazu še takozvani Planinski Židje, razni drobci Mongolov in Turkotatarov.

IRANCI

K Irancem štejemo Perzijce, Kurde, Afgance in Belučje.

Perzijci živijo v državi, ki ji pravimo Perzija, sami ji pa rečejo Iran, vendar ta država nikakor ni naseljena s samimi Perzijci, pač pa jih živi en milijon še v Afganistanu. Ime Perzijec pride od besede parsas, kar pomeni jezdec — vitez. Za naše, evropske pojme so Perzijci lepi ljudje. So največ poljedelci, čeprav so v sredini svoje države, kjer se razprostirajo pustinje in puščave, navezani samo na oaze. V dežja revnih krajih obstajajo tisočletja stare umetne namakalne naprave. Hiše na kmetih so trodelne: v sredi kuhinja, desno ženski, levo moški oddelek. V

kom in cvetlične grede. Perzijci so mojstri v tkanju preprog in v slikarstvu. Vkljub temu, da so mohamedanci, v slikarstvu ne zametujejo človeške figure. Radi jedo sladkarije ter pijejo čaj, sadne soke in tudi vino. Po veri so šijitisti, ker so bolj čustveni in jim pusta suna ne prija. Obhajali so praznike s precej krvavimi pleši in drugimi obredi, ki jih je prepovedal šele oče sedanjega šaha, Pahlevi. Živijo pa med njimi še razne druge sekte, tudi še pristaši Zaratustre.

Kurdi so naseljeni na zapadu Perzije, na severu Inaka, na severu Sirije, v vzhodni Turčiji in deloma v sovjetski Armeniji. Njih število znaša kakšne tri milijone. O Kurdih poročajo že pisatelji v starem veku. Etnologi jih delijo na štiri večje skupine, ki jih tvorijo spet manjša plemena z različnimi jezikovnimi posebnostmi. Očitno je, da so pomežani z različnimi rasami; saj najdemo poleg plemen s temnorjavimi lasmi celo izrazite blondine. Kurdi imajo svoje plemstvo. Plemena so ločena po rodovih z očetnopravno družbeno ureditvijo, ki je pa šele z islamom izpodrinila maternopravno. Še danes je žena pri Kurdih v veliki časti. Ponekod so še napol nomadi: pozimi bivajo v revnih vaseh, poleti pa se preselijo s svojimi ovčami v hribe. Versko jih pripada največ islamskim sumitom. Nekaj jih je šijitov. Pleme Jezidov pa ima vero, ki je mešanica krščanstva, islama in Zaratustrovih nauk. Skoraj vsi pa imajo še razne poganške navade.

Afgancev v njihovi državi ne bo dosti čez poltretji milijon, pač pa jih živi še poldrugi milijon v Pakistanu. Ostali prebivalci Afganistana so Turkmani, Uzbeki, Tadžiki, mongolski Hesareh in indijski Kafiri. Afganski jezik je podoben perzijskemu, vendar so močni v njem indijski vplivi. Približno tretjina Afgancev še ni stalno naseljena in so nomadi. Vladajoče plemo so Durani, katerim pripada tudi dinastija. Afganci so visoke rasti. Na jugu in vzhodu so temne polti in temnih las, na zapadu plavolasi in plavih oči; vsi imajo bolj ali manj zakrivljen nos. Tudi v Afganistanu obstajajo prastare umetne namakalne naprave. Rodovi imajo dedne poglavarje, ki pa nimajo posebne veljave, ker je Afganec rojen svobodnjak. Je prepirljiv, tam vlada krvna osveta in sosedji radi drug drugega ropajo.

Beluči posedujejo južnovzhodni rob Perzije in segajo daleč noter v sedanji zapadni Pakistan. Po načinu življenja so največ pastirji, po veri precej brezbrizni suniti.

TURKOTATARI

Turkotatari zavzemajo prostor od Kaspiškega jezera do kitajske meje, od severne Perzije in severnega Afganistana do gornjih tokov sibirskih rek Tobola in Irliša. Njihovo ozemlje ne bo nič manjše kot vsa evropska Rusija. Včasih se je njih poglavitni del imenoval ruski Turkestan; danes je to ozemlje, v kolikor pripada Sovjetiji, razdeljeno na narodnostne republike. Kot smo že brali in še bomo, pa prebivajo Turkotatari tudi v sosednjih državah (Perziji, Afganistanu in v kitajskem Turkestanu, v provinci Sin Kiang.

Tod so obstajale vsaj že v 6. stoletju razne države z nestalnimi mejami, saj so vsa ta ljudstva bila nomadska.

Od juga navzgor so tu najprej *Turkmeni* v svoji zvezni republiki Turkmenistan, kjer jih živi poleg drugih prebivalcev približno en milijon. To so doma preostali Seldžuki in Osmani, vsaj tako pravijo. Poleg svojih bratov v Mali Aziji, imajo ruski Turkmeni sonarodnjake tudi v Perziji in Afganistanu. So že skoraj vsi stalno naseljeni. Turkmeni so znani po svojih lepih ženah, ki znajo izdelovati zelo lepe preproge, ki jim je pa sovjetski industrijski „napredek“ z dobavo umetnih vlaken in analinskih barv odvzel etnografsko in umetniško vrednost. Žena

mora pri Turkmenih sploh dosti delati in moške njeni lepoti ne prizanašajo. Turkmenška narodna jed — ali pijača? — je iz ovčjega mleka napravljen jogurt. Zelo slaven je turkmenski ep o roparju Ker Ogulju.

Uzbekov je pičle štiri milijone, največ jih živi v sovjetskem Uzbekistanu. (Meje so potegnjene v teh narodnostnih republikah bolj približno, pa tudi naselelitev posameznih narodov ni povsod kompaktna.) Ime ni narodnostno, ampak izvira iz imena kana Uzbeka, ki je bil nekoč njihov vladar. Približna polovica jih je še nomadov ali polnomadov, ostali so pa stalno naseljeni in se imenujejo Sarti. Nekateri etnologi dajejo Sartom veljavo posebnega naroda. Nomadski Uzbeki kažejo namreč precej mongolski obrazni tip, ker so čistokrvni, med tem ko so se Sarti vedno mešali z Iranci in Turki, v novejšem času tudi z Rusi. Tudi v Uzbekistanu poznajo umetno namakanje. Sarti niso samo poljedelci, ampak tudi večji obrtniki in trgovci. Njihovi umetnoobratni izdelki so zelo fini. Vsi Uzbeki so zelo muzikalni in radi plešejo. Zelo ljubijo gledališče, ki so jim ga pa sovjeti sovjetizirali in poevropili. Vendar igrajo Hamleta ne samo v svojem jeziku, ampak tudi v uzbekskih nošah.

Južno od Aralskega jezera, deloma v Uzbekistanu, deloma v Turmenistanu, prebiva 100.000 duš obsegajoči narodič *Karakapakov*, ki so še najbolj podobni Uzbekom.

Severno od Uzbekov živijo — največ spet v „svoji“ republiki — *Kazaki*, ki jih je za spoznanje več kot Uzbekov. Čimdalje bolj se nekdanji nomadi stalno naseljujejo. Kot Uzbeki so imeli včasih svoje kane, pa tudi svoje plemstvo. Po obrazu so še bolj mongolski kot Uzbeki, da ne govorimo o Turkmenih. Glavna jed jim je kruh, radi imajo sladkarije, mesa pojedjo največ ovčjega. Pijejo čaj in nekaj podobnega kot je turkmenski jogurt, le da je to napravljeno iz kobiljega mleka in se imenuje kumis.

Kirkizi so živeli v starih časih ob gornjem Jeniseju, mnogo bolj na vzhodu kot dandanes, ko prebivajo na severu Kazakistana in še čez. Kirkizov je približno en milijon. Od sosednjih Turkotatarov jih loči že to, da niso imeli nikoli dinastij in plemstva, ampak samo starešine.

Zelo zanimivi, pa tudi raznoliki so *Tadžiki*, številčno enako močni kot Kirkizi. Živijo vzhodno od Uzbekov v avtonomnem Tadžikistanu, deloma pa tudi pomešani med Uzbeki. Niso Turkotatari, ampak Iranci in govorijo Perzijcem podoben jezik. So lepi ljudje in kjer vlada med njimi vsaj nekaj blagostanja, držijo mnogo na lepo obleko. Prebivajo v dolini med hribi in jih pridno obdelujejo. Kolikor više gori proti Pamirju bivajo, toliko revnejše je njihovo življenje in toliko bolj se v oblekah zanemarjajo. Ljubijo muziko, ples, petje in veselice, njihov islam pa je še poln poganskih navad in češčenj.

Na kitajski strani pa živijo številni manjši turkotatarski narodiči, ki so še najbolj podobni uzbekim Sartom. V njihovem verstvu so zapustili sledove nestorijanizem, maniheizem in islam, zdaj pa prevladuje budizem. Kdo je zanesel v te daljne kraje že v davni krščanstvo, nisem mogel dognati. Ti narodiči imajo visoko kulturo in tisočletno kulturno tradicijo. Žena ima pri njih veliko veljavo in zato je tudi njihova domača umetnost visoko razvita.

Sibirija. Ker smo že pri nekrščanskih narodih v Sovjetiji, se seznanimo še s sibirskimi ljudstvi. Saj jih ni mnogo, morda še 20, če ni katero medtem že spet izumrli. Leta 1926 so našli samo še 200.000 domačinov nasproti 16.000.000 Rusov. Danes je razmerje morda še slabše v škodo starim prabivalcev, čeprav trdijo Rusi, da se trudijo za njihovo ohranitev. Narodi, katerih število presega vsaj 10.000, so Laponci, (ki živijo tudi v severni Evropi), Samojudi, Voguli, Ostjaki in Tunguzi. Delijo se v 9 jezikovnih skupin. Rasno so ali Mongolidi ali pa Sibiribi.

Sibiribi so vmesna stopnja med Mongolidi in Evropeidi. Gospodarsko se izživljajo vsi ti sibirski narodiči v lovu, ribolovu in reji severnih jelenov. Versko jih vse označujejo s šamanisti, kar pa ne pove dosti. Šaman je duhovnik - vrač, ki je res vsem poznan. Tudi je šaman pri vseh nekakšen Bard, pevec in plesalec, seveda ne v tistem divjaškem smislu kot v Afriki marsikje. Verske predstave, ki jih šaman posreduje, so pa pri raznih rodovih zelo različne. Po večini verujejo Sibirci v najvišje bitje, ki ga pa njegova prejšnja žena, boginja smrti, stalno ovira pri delu. Najvišje bitje se tej spletkarici maščuje z vedno novim ustvarjanjem. V šamanskih pesmih je prvi tema človeška duša. Zelo razvita je mitologija, bajke, pesništvo pa zlasti epsko. Upodablajoča umetnost ne zaostaja, je pa skoraj izključno ornamentalna. Etnografi ločijo pet umetnostnih področij.

Poleg teh pravih Sibircev segajo pa posamezne skupine Turkotatarov tudi globoko noter v Sibirijo. To so najprej Tobolski Tartari, ki so ustanovili v 15. stol. državo in glavno mesto Sibir, sedanji Tobolsk. Tobolski Tartari štejejo okrog 70.000 duš. — Abakanskih Tatarov je 30.000. — V okolici Tomska jih je tudi manjša skupina. — Altajce imenujejo tudi črne Kalmike. Islam se med njimi ni mogel uveljaviti. So nekakšna zmes šamaistov in lamaistov. — Najštevilnejši so pa Jakuti, ki jih bo čez četrt milijona. Izmed Turkotatarov živijo najbolj na severu in imajo tudi svojo avtonomno republiko. Še pod carji so se popravoslavili, vendar le bolj na videz. Njihovo versko življenje je bolj podobno šamanizmu kot pravoslavlju.

M. M.

Črne deklice pri pranju ob reki v Južni Afriki

Misijonar Jerman - kot domobranec

V spomin častitemu gospodu misijonarju, ANDREJU JERMANU C.M.

V letošnji majski številki „Katoliških misijonov“ sem bral vest, ki me je globoko užalostila: častitega gospoda Andreja Jermana C.M., bivšega kitajskega misijonarja, ni več med živimi. Kar verjeti nisem mogel, da je res, ko sem gledal fotografijo v reviji.

Gospod Jerman ni bil moj bližnji sorojak, tudi moj soletnik ne, saj je bil deset let mlajši od mene in ga do maja 1944 sploh poznal nisem. V tistih časih pa sem bil dodeljen k primorskim domobrancem; iz Trsta so me poslali v službo v Ilirsko bistrico pod Snežnikom. Navkljub vsem neprivikam vojske in revolucije je bilo tam lepo. Ob koncu 1944 so v Trstu pri glavnem poveljstvu domobranstva za Primorsko osnovali posebno „propagandno četo“, ki je štela kakih 80 mladih slovenskih fantov; med njimi je bilo skoraj polovica bogoslovcev. Ti „propagandisti“ so imeli nalogo, da bi na Primorskem med prebivalstvom z besedo in zgledom popravljali krivice, ki so jih nad našimi ljudmi skozi dvajset let delali Italijani, pa da bi hkrati preprosto in prepričljivo ljudem razkrili zmote in zločinstvo komunizma, ki se je skrival pod krinko Osvobodilne fronte. Hkrati naj bi med primorskimi Slovenci širili narodno zavest in jih utrjevali v krščanski pravničnosti. Težka in nič kaj hvaležna je bila ta naloga. Mnogi teh mladih fantov so padli za svoje prepričanje. V to vzvišeno četo se je uvrstil tudi poznejši misijonar Andrej Jerman, ki je pravzaprav že takrat, kot dvaindvajsetletni mladenič začel svojo misijonsko pot.

Neko nedeljo je bilo, ko je po maši iz župne cerkve v Trnovem na Primorskem prišla na poveljstvo domobrancev v Ilirski Bistrici skupina teh mladih fantov. [Poveljnik Mehle jih je sprva gledal nezaupno, a jih je vseeno z veseljem sprejel. To so bili naši najboljši fantje: gospod Andrej Jerman in pokojni France Pogorelec (Marelmohar smo mu rekli), ki ga je smrt zatekla, ko je šel tolažiti prebivalce neke požgane vasi okrog Sežane ob koncu aprila 1945. Z njimi je bil tudi sedanjí indijski misijonar, salezijanski brat Ludvik Zabret in neki štajerski bogoslovec (imena se več ne spominjam). Seboj so imeli tudi bogoslovca pokojnega Jarneza Remica, ki je šel pozneje v Postojno in bil v neki bližnji vasi pozimi 1944 iz zasede ustreljen.

Andrej Jerman je bil nekak vodja te skupine. Kuratu Petru Robleku, ki je bil takrat z nami, je postal prava desna roka. Čeprav še mladenič, je kazal že zrelost starejšega moža. Zaradi njegove mirne, a odločne narave so ga vsi visoko cenili. Tako tudi pokojni dekan, poznejši pomožni tržaški škof, msgr. Jamnik.

Koliko nevarnih potov v Trst in v Ljubljano je tvegala pokojni gospod Andrej, koliko slovenskih knjig, leposlovnih in šolskih, pa drugega vsega, tudi molitvenikov je spravil skozi strogo nemško kontrolo prav do Istre, ve le Bog. Vse je žrtvoval, pa vedno srečno uspel. V prostem času pa je učil domobranec-domačine pravilne slovenščine. Marsikdo iz tistih časov mora biti prav njemu hvaležen, da zna danes prav slovensko govoriti.

Govoril je vse vprek. Kolikokrat, sploh menda nihče ne ve. Ko sem bil četni pisar, je večkrat po večerji prišel k meni v pisarno in sva na stroj prepisala vse, kar mi je narekoval in je pozneje govoril.

A kot je bil gospod Jerman v zasebnem življenju resen in tih, pa je bil v družbi vesel in dobre volje. Oba sva v prostem času pomagala pri cerkvenem zboru na koru v Trnovem. Mnogokrat sva se razgovarjala o stvareh, ki niso bile z vojno v nobeni zvezi; njegov duh je hitel više in više. Prav dobro je slutil nevarnost, ki se je zgrnila nad nas vse leta 1945. Bil je nanjo povsem pripravljen. Takrat je silno želel, da bi še enkrat videl svojo rojstno vas Radomlje pri Kamniku, da bi pozdravil svoje domače. Zdravja pa je bil že takrat bolj šibkega, zato se prav nič ne čudim njegovi prezgodnji smrti. Da bi pa šel kdaj v kitajske misijone, skoraj nikoli ni govoril. Rajši je imel v načrtu, da bi kot lazarist „misijonaril“ med slovenskimi rojaki v domovini. O misijonih med pogani vsaj meni nikoli ni ničesar omenil. Pač pa je o tem mnogokrat govoril pokojni lazaristovski bogoslovec France Pogorelec.

Za božič 1944 so se vse domobranske edinice na Krasu premaknile v Vipavsko dolino. Samo posamezne policijske in propagandne enote so ostale na starih postojankah. Gospod Andrej in gospod Pogorelec sta ostala v Bistrici. Oba sem še enkrat videl: Pogorelca pri lazaristih v Ljubljani, gospoda Andreja Jermana pa v Bistrici v začetku februarja 1945. Takrat smo odhajali v Vipavsko dolino. Gospod Jerman bi šel najrajši z nami, a bil je zvest službi in ukazu in je ostal na svojem mestu. Pri slovesu mi je krepko stiskal desnico in dejal: „Pa zbogom, Peter! Le krepko se drži. Saj bo kmalu vsega konec in bomo šli domov. Veš, potem boš moral priti na mojo novo mašo...“ „Bom,“ sem odgovoril in skočil na vlak. Še kratek pozdrav skoz razbito okno na vlak, pa nisem Jermana videl nikoli več! Potem sva si pisala za veliko noč. Škoda, da se mi je tisto pismo izgubilo.

Svetovni položaj se je naglo odvijal. Vojna je šla h koncu. Prelivanje krvi se je ustavilo. Ludvik Zabret, jaz in mnogi drugi smo šli čez Sočo v široki svobodni svet. Andrej Jerman pa je na veliko soboto 1945 začel svoj križev pot: pri bombnem napadu na Ilirsko Bistrico je bil precej ranjen. Pokojni dekan Jamnik je prav po očetovsko skrbel zanj. Maja 1945 so ga zajeli komunisti in obsodili na smrt, pa so ga pozneje pomilostili in obsodili na prisilno delo v kočevske gozdove. Skozi njihove sence se je slednjič prebil do Trsta v — svobodo. V zahvalo za srečno rešitev se je ves posvetil Bogu. Postal je vzor duhovnika in goreč misijonar, v čast in ponos našemu slovenskemu narodu.

Fotografijo z njegove nove maše sem našel v „Duhovnem življenju“. Jaz sem bil takrat v nekem angleškem rudniku, njegov bivši šef na propagandi, rev. Nace Kunstelj v Angliji, torej velike razdalje med nami; a v mislih in v molitvi smo bili drug z drugim. Enako tudi brat Ludvik Zabret, salezijanski misijonar, ki na indijskem jugu pripravlja tla za Kristusovo žetev.

Večkrat sem namerjal pisati gospodu Jermanu iz Anglije, pa je vedno kaj vmes prišlo, da svoje želje nisem mogel izpolniti.

Gospod Andrej! Zdaj pa sem Ti pisal, pisal slabotno pismo. Oprosti, da tega nisem prej storil! Sedaj, upam, si srečen pri Bogu in Mariji ter z mnogimi pokojnimi znanci iz domobranskih časov uživaš srečo in večno veselje. Vse Tvoje življenje je bilo velikanski križ in trpljenje, ki pa si ju nosil veselo. Zato pa Te je Bog nje tako hitro pozval k sebi. Ne točim solza žalosti ob Tvoji prerani smrti, v mojih tako hitro pozval k sebi. Ne točim solza žalosti ob Tvoji prerani smrti, v mojih očeh so solze veselja in zahvale Bogu: v nebesih je spet velik, nov priprošnjik slovenskega naroda; tam prosi za domovino in za nas vse.

V miru počivaj, gospod Andrej! Tvoj stari prijatelj iz vojnih dni

PETER SELAK

TUDI PAPEŽ JE „PROTIREVOLUCIONAR“...

„Je tudi papež protirevolucionar?“ — to je zdaj najvažnejši predmet vseh predavanj in razgovorov v „študijskih krožkih“ šanghajskih komunistov. Rdeči skušajo s temi predavanji preokreniti mišljenje duhovščine, redovništva in „nepoboljšljivih“ kristjanov... Tako se počasi sicer, skoraj neopazno, pa vendar neodjenljivo bližajo svojemu cilju: uničenju krščanstva in vsega božjega. Že so „očistili Cerkev“ vseh tujih, imperialističnih in vohunskih elementov; zdaj jo hočejo „obvarovati“ še pred „izprijenimi“ Kitajci, ki so po njihovo vsi škofje, duhovniki in redovniki rumene rase, poleg množice kitajskih katoličanov, ki jih kar povprek dolže zločina protirevolucije. Zdaj so šli še za korak naprej: na vse sile skušajo dokazati, da je Cerkev v osebi svojega najvišjega predstavnika, rimskega papeža, po svojem bistvu protirevolucionarna, se pravi — docela nasprotna vsem težnjam in ciljem kitajskega ljudstva, ki naj si je — po rdeče seveda! — prav z revolucijo zadobilo šele pravo, človeka vredno svobodo. Nobena skrivnost ni več, da so komunisti svetega očeta že od vsega početka sodili in obsodili. Pri svojih dialektičnih razpravljanjih seveda ne napadajo njegovega duhovnega predstavnštva v Cerkvi, pač pa njegove „politične zločine“. Ker komunisti cerkvenega prava sploh ne priznajo, jim pač ni bilo težko prikazati v napačni luči obeh papeških okrožnic, namenjenih kitajskemu kristjanom in dokazati, da so bili tisti kitajski duhovniki, ki so zaradi svojega sodelovanja s komunizmom zapadli izobčenju, kaznovani izključno samo zaradi svojega „rodoljubja“. Lahko si predstavljamo žalostno stisko, v kateri so se zdaj znašli šanghajski katoličani. Zdaj se bodo morali hočeš nočeš izjaviti ne več samo za ali proti svojemu župniku ali škofu, marveč za ali proti svetemu očetu samemu.

Bog daj, da bi ta nova, res težka preskušnja za kitajske kristjane odprla oči vsem tistim, ki so upali in še vedno upajo na možnost sožitja s komunistično tiranijo, pa da bi hkrati tudi vlila novega poguma vsem, ki so do zdaj junaško vztrajali in rajši izbrali mučenje kot odpad!

LIBANON SLAVI PAPEŽA

Ob letošnjem 80 letnem jubileju Pija XII. je tudi napol muslimanski Libanon zgledno počastil Petrovega naslednika ob krmilu katoliške Cerkve. Pomenljiv je primer maronitskega patriarha, Nj. Blaženosti Pavla Meouchija, iz Beiruta, ki je za papeža opravil slovesno službo božjo. Tudi muslimanski svet ni hotel zaostajati. Slovesni spredov v počastitev Kristusovega namestnika na zemlji je zavil tudi v mohamedanski del mesta, ki je z velikim in iskrenim navdušenjem pozdravil svoje krščanske sorojake in vzklikal Piju XII. Najgloblji vtis pa je na vse napravil s svojim govorom mohamedanski minister za javna dela, Jamil Mekkaoui, ki je govoril veliki množici kristjanov in muslimanov. Njegov govor so prenašale vse libanonske radijske postaje. Med drugim je z očitno iskrenostjo omenjal svoj obisk pri Piju XII. in dodal: „Zame je tale mogočni shod resnično pomenilo in potrdilo. V današnjem zmedenem svetu muslimani zatrdno verjemo in upamo, da moreta samo milost božja in dosledno izpolnjevanje božjih postav človeštvo pripeljati na pravo pot. Tod gre za trdnost in nezmagljivo vero islama in krščanstva. Mi kot naši krščanski bratje ne zavračamo znanstvenega napredka kot tudi ne pridobitev moderne tehnike; tudi so nam prav tako poznane vse resnične težave modernega sveta, ki jih je nujno treba rešiti; a še vedno smo v dno srca prepričani o vekoviti premoči duha, kot smo prepričani, da človeku prav nič ne koristijo vse dobrine tega sveta, če pa na kraju svoje zemске poti pogubi svo-

Jo dušo... Zato pa je največja naloga naših dveh verstev, da zbereta krog sebe vse sile vere in ljubezni ter z njimi osvobodita človeka suženjstva materializma. V tem vztrajnem boju med dobrim in zlom pa smo s tem veličastnim shodom želeli izpričati naše iskreno in globoko spoštovanje in občudovanje brez primere svetniškemu starcu v Rimu in vsemu njegovemu delovanju ter prizadevanju, ki je do poslednjega vlakna izključno v službi miru in ljubezni, povsem po zgledu in nauku Gospoda Jezusa.“

KOMUNIZEM — VISOKA ŠOLA SOVRAŠTVA

Kitajski komunisti so najboljši profesorji sovraštva med mladino. To v polni meri potrjujejo njihova gesla, ki jih vneta širijo med kitajskimi otroki: „Kdor je zvest domovini in hoče služiti socializmu, mora do dna srca sovražiti vsakega nasprotnika...“ ali: „Bodite pozorni in poskrbite, da bodo vsi vaši tovariši zasovražili vse tiste elemente, ki kot protirevolucionarji sabotirajo socialistično stvar...“. „Vzvišena naloga vse domoljubne mladine,“ pravijo, „je prav v tem, da brez pridržka naznani slehernega protirevolucionarja.“ Ven in ven to razglasajo po časopisu in za zgled stavljajo primere: Wei Kuo, iz Šanghaja, ki je naznanil lastnega očeta... Yang Ke huei, iz Tiencina, ki je naznanil svojega brata... Wu Te Yuan, ki je naznanil kar 281 protirevolucionarjev... Yang Feng Tcao, ki je naznanil 50 sovražnikov domovine in ljudstva...“. Časopis Hsin Kuan Ča je lani objavil celo vrsto karikatur, ki žalostno smešijo takšne sorodnike, kateri se upirajo ovaduštvu in družini: nečaka, ki noče naznaniti strica... moža, ki ne naznani žene... sina, ki ne naznani staršev... in — očeta, ki noče naznaniti otrok...

ŠKOF IZ KANTONA TIK PRED ARETACIJO

V letošnjem marcu so kitajski komunisti začeli, kot je to pri njih že v navadi, s hujskanjem, ki naj privede do

aretacije kantonškega škofa, msgr. Dominika Tanga S.J. „Katoliški rodoljubi“ noč in dan prirejajo zborovanja, kjer oznanjajo ljudstvu vse mogoče laži zoper visokega cerkvenega kneza. Prav ta pojem „katoliškega rodoljuba“ je spet nov dokaz, kako se komunisti na vse sile prizadevajo, da bi celo bistvene pojme usuznjili svojim namenom. „Rodoljub“ je v rdeči Kitajski vsakdo, ki v vsem soglaša z načeli in delom komunistične partije. „Katoliški rodoljub“ pa je človek, ki je katoličan, pa se je izneveril cerkvenemu nauku ter se upre postavni cerkveni oblasti. Komunizem spet pa svoje divjanje proti katoliški Cerkvi označa za „rodoljubje“; na zunaj ustvarja videz popolne verske svobode v deželi, zraven pa stori vse, da so prav katoličani tisti, ki nahujskani, zaslepljeni ali pa pod pritiskom zahtevajo aretacijo svojih škofov in duhovnikov.

Proti msgr. Tangu so že pripravili vse običajne obtožbe: škof je protirevolucionar, imperialistični vohun, saboter in podobno. Zborovanja „katoliških rodoljubov“ pa imajo v glavnem namen, da očitno dokažejo tele tri obdolžitve: 1) škof Tang je nekemu rodoljubnemu duhovniku iz Kweilina (Kiangsi) prepovedal maševanje v Kantonu; 2) ponovno je odklonil vsakršno sodelovanje z ljudsko vlado; 3) je v neprestani zvezi s Hongkongom, kamor sporoči vse, kar se dogaja na Kitajskem in zraven pomaga ubežnikom...

V kolikor prvo „obtožbo“ zadene, odgovarja resnici; druga je resnična v to liko, v kolikor prevzvišeni nikoli ni hotel sodelovati z oblastmi, kadar so od njega zahtevale, da bi storil stvari, ki so proti vesti; tretja obtožba pa je povsem iz trte zvita. A kaj komunistom resnica ali laž! Kantonski škof mora končati v ječi; tako je sklenjeno in tako se bo v kratkem tudi zgodilo, če se že ni!

NAČRT ZA PAKISTANSKO DRŽAVNO USTAVO

Za deseto obletnico pakistanske državne samostojnosti sta Muslimanska zveza in Združena narodna fronta, najmočnejši politični stranki, v državnem parla-

mentu predložili zakonski osnutek za državno ustavo. Na splošno je bil ta osnutek ugodno sprejet. Nekateri so ga označili za „nedemokratskega“ in spet za „nemuslimanskega“. Nedemokratski naj bi bil v toliko, v kolikor predlog za prvo pakistansko ustavo zahteva, da sme biti državni predsednik izključno samo pripadnik islamske vere, pa da se mora mlada država uradno nazivati „Islamska republika Pakistan“. Neislamska pa je ta osnutek spet za stroge, pravoverne muslimane v tem, ker islamska država, kot naj bi po njihovo Pakistan bil, v svoji državni ustavi pač ne sme dopuščati svobode in enakosti vsem veram...

Za kristjane v Pakistanu je gornji osnutek državne ustave v glavnem zadovoljiv; v uvodu namreč predlaga, da se narodnostnim in verskim manjšinam v državi prizna svoboda oznanjanja in življenja po veri, kot so si jo izbrali, pa tudi to, da morejo nemoteno razvijati svoje svojske kulture, kot tudi, da „mora država varovati in braniti njihove manjšinske narodnostne koristi“.

Osnovne pravice, ki jih zakonski osnutek za državno ustavo zagovarja, so naslednje: enakost vseh državljanov pred zakonom, svoboda govora, zbiranja in združevanja. Kakršen koli zakon, ki bi v bodoči ustavi tem osnovnim pravicam in svoboščinam nasprotoval, more v trenutku ukiniti Vrhovno sodišče. Kar zadene šolstvo, priznava 13. člen bodoče ustave pravico kakršnikoli verski skupnosti, da svoje vernike vzgaja in šola po svojih načelih, v kateremkoli vzgojnem zavodu, ki ga takšna verska skupnost poseduje v Pakistanu. V nobeni šoli, ne državni ne zasebni, ne more šolska oblast učenca siliti, da bi se udeleževal verouka veroizpovedi, kateri ne pripada. Vsak vzgojni zavod, ki ne prejema državne podpore, ima pravico, da odkloni vpis vsem tistim, ki ne pripadajo veri, katere zavod vzdržuje. Nasprotno pa mora vsaka šola, ki jo podpira država, nujno sprejeti vsakogar, ki za vpis prosi, ne glede na versko ali plemensko pripadnost.

Za svobodo vere jamči 18. člen z besedami: „Vsak pakistanski državljan ima

pravico izpovedovati, širiti in živeti po svoji lastni veri; vsaka verska skupnost ali ločina ima pravico ustanavljanja, vzdrževanja in vodstva svojih verskih ustanov.“

Ves ta zakonski predlog za bodočo pakistansko državno ustavo je z veliko naklonjenostjo iskreno pozdravilo tudi tuje časopisje. Dejstvo, da bo država po ustavi „islamska“, še ne pomeni, da bo ustava zato pomanjkljiva. Narodnostne manjšine v državi pa imajo ustavnih osnutkov za primeren in pravijo, da so njih etnične svoboščine v glavnem zadostno zaščitene.

Uradna jezika v državi pa naj bi bila po ustavi urdu jezik in bengalščina. Angleščino naj kot uradni jezik uporabljajo samo še prihodnjih dvajset let.

KONTEMPLATIVNI REDOVI V AFRIKI

Po poročilih z dne 1. januarja letos delujejo v Afriki, vključno otok Madagascar in Kanarsko otočje, naslednji kontemplativni redovi (redovi, ki se za zmago božjega kraljestva žrtvujejo predvsem v premišljevanju, postu in prostovoljni pokori): Karmeličani — 12 samostanov; klarise — 5 samostanov; trapisti — 3 redovne hiše; 1 cistercijanska opatija; 1 samostan trapistk in 2 opatiji cistercijank; 4 samostani benediktin; 5 samostanov benediktincev; kapucinke, častilke Najsvetejšega zakramenta — 2 samostana; 1 samostan dominikank in 2 sestrá (Presvetega Srca. K vsemu temu je treba prišteti še 5 samostanov karmeličank, 8 redovnih hiš karmeličank sv. Jožefa, 5 samostanov redovnic Marije Soodrešenice, pa nekatere druge, ki se izvečine posvečajo kontemplativnemu življenju. Spričo razsežnosti afriške dežele pomenja to samostansko življenje med Afričani komaj bled začetek. A bodočnost je upanja polna, saj redovni poklici med zamorci samimi, tako moški kot ženski, resnično rastejo „kot gobe po dežju“, kot je to nazorno povedal nedavno neki afriški cerkveni knez.

MISIJONARKA IZ PARAGVAJA V BUENOS AIRESU

Naš urednik je kar nenadoma prejel telefonsko obvestilo, da je nepričakovano prišla v Buenos Aires prednica šolskih sester v njih misijonu med Čulupi Indijanci, San Leonardu v Paraguayu, s. Serafina Černe.

To obvestilo ga je toliko bolj iznenadilo, ker je misijonarka še pred kratkim pisala uredništvu „Katoliških misijonov“ pismo, pa tudi zato, ker je poteklo komaj dve leti, kar je bila s. Černe nazadnje v Buenos Airesu.

Seveda je bil naš urednik njenega prihoda zelo vesel; tako bo vsaj s slovensko misijonarko mogel spet enkrat osebno pokramljati, kar mu zlepa ni dano, kajti da bi šel sam na obisk po svetu okrog naših misijonarjev, pač ni misliti, še manj seveda, da bi ga oni v Buenos Airesu obiskovali. Naš urednik je z nad petdesetimi slovenskimi misijonarji že čez dvajset let dober prijatelj, a na žalost samo po dopisovanju... razen v kakem izjemnem primeru kot pri s. Serafini, s katero se je torej mogel zdaj že drugič sestati in pogovoriti.

Ko sta se za misijonarko po telefonu dogovorila za ta izredni misijonski sestanek, je naš urednik že mogel zvedeti, kaj je prav za prav tako hitro privedlo s. Serafino v Buenos Aires. Kongregacija Mariborskih šolskih sester, ki jim načeljuje č. m. Terezija Hanželič in ki imajo svojo osrednjo hišo v Rimu, bo imela v kratkem svoj občni zbor, na katerega bosta morali tudi iz Argentine dve zastopnici, ki ju je pa bilo treba izvoliti, kar so storile zastopnice posameznih redobnih hiš v Argentini v prvi polovici junija na sestanku v novo odprti hiši za noviciat v San Lorenzo pri mestu Rosario. No, na ta sestanek je morala tudi naša misijonarka s. Serafina in ker je bila že tako blizu, je prišla še v Buenos Aires, seveda samo za nekaj dni.

Naš urednik se je ob dogovorjeni uri podal na Paternal k slovenskim šolskim sestram, kjer je brez težav priklical misijonarko. Prismejala se mu je nasproti kot staremu znancu. Marsikaj sta se pogovorila, a predolgo bi bilo, če bi hoteli vse popisati; nekaj iz tega razgovora naj pa le tudi bralci „Katoliških misijonov“ izvedó, saj je urednik pozdravil misijonarko tudi v njihovem imenu.

Prvo, kar je sestra omenila, je bila ponovna zahvala za to, da smo ji slovenski dobrotniki omogočili natis njene abecednika v Čulupi jeziku, ki je obenem prva knjiga tega indijanskega rodu. Uredniku je bilo kar nerodno to ponovno zahvaljevanje, pa je misijonarka še in še dopovedovala, kako so bili misijonarji-duhovniki veseli te geste slovenskih dobrotnikov in s kakšno vnemo abecednik mali in veliki Indijanci uporabljajo. Urednik je brž pobaral misijonarko, če misli napisati še katekizem v Čulupi jeziku, kajti to drugo knjigo bi še lažje in rajši oskrbeli, ko je prva tako brez težav uspela. Pa se je misijonarka skromno nasmejala in dejala: „To naj pa rajši naši misijonarji store...“

Tako je prišel razgovor na drugo področje: na misijonske moči med Čulupi Indijanci. Na misijonu, kjer deluje s. Černe, je samo en misijonar. V vsem apostolskem vikariatu, ki obseže prebivalstvo kakih 30.000 Indijancev različnih rodov, pa je vsega skupaj 15 misijonarjev nemške in belgijske narodnosti, ki jim načeljuje apostolski vikar, posvečeni škof. Misijon, kjer deluje naša misijonarka skupaj z dvema sosestrama — ena je Urugvajka, druga pa iz Paragvaja — šteje komaj kakih 100 katoličanov; vsi drugi so še pogani, med njimi tudi večina tistih 40 otrok, katere imajo č. sestre v svoji šoli. Slovenske misijonarke delujejo še na drugem misijonu iste vikariata, v San José; tamkaj sta se

stra Tobija Fideršek in sestra Polh. Ta misijon se samo v tem razlikuje od misijona San Leonardo, da je tam mimo Indijancev že tudi nekaj paragvajskih belih priseljencev.

Nato si je naš urednik zaželel izpopolniti predstavo, kakšno je življenje na misijonski postaji San Leonardo. Na fotografijah, ki jih je prejel že pred časom od naših misijonark, je videl nekaj lesenih zgradb misijona, nikjer pa nobenega naselja. Zato je povprašal misijonarko, kakšne hiše si grade Indijanci. Pa mu je pojasnila, da so to bolj kolibe: ženske z vlečejo skupaj nekaj tramov, jih postavijo v obliki stožca in prekrijejo s slamo; hiša je zgrajena v enem dnevu. „Ženske delajo to?“ se je začudil naš urednik in misijonarka je potrdila, da je v resnici čisto tako. Dostavila je, da spreobrnjencu misijon pomaga postaviti človeka nekoliko bolj dostojno bivališče, pri čemer (si je mislil zraven urednik) pač tudi že moški poprimejo...

Še naprej se je razvijal razgovor, ker urednik je bil radoveden, kot kak poklicni časnikar... Tako je od misijonarke izvedel, da v vsem indijanskem naselju ni nobene trgovine, nobene pisarne, nobenega zdravnika; edino misijon nudi nekaj najpotrebnejših stvari in tudi prvo zdravniško pomoč. Sicer se pa, kar zdravstvo zadene, pogani in včasih tudi še spreobrnjenci obračajo na čarovnike, ki jih je več kot preveč. Pa ni misliti, da bi morali biti to kakšni posebno zlobni ljudje, kot si jih včasih predstavljamo, tudi ne sleparji; čarovnik je med Indijanci nekak poklic, med najbolj upoštevanimi, ker služi za stik z nadnaravnim svetom in za pomoč v naravnih težavah, zlasti v boleznih. Indijanci menijo, da je čarovnik posrednik med ljudmi in med duhovi, pa tudi, da ima znanje in sposobnost za lečenje bolezni, zlasti še, ker po mnenju Indijancev bolezen večkrat ni drugega kot motnja zlega duha. Včasih se zgodi, da se pri kakem bolniku zbere tudi do šest čarovnikov, ki z združenimi močmi z ustnicami izsrkavajo bolezen iz bolnika povsod tam, kjer pravi, da ga kaj boli. Seveda pa je ta čudni poklic tudi neva-

ren: če čarovniku bolnik kar na lepem umre, se neredko zgodi, da sorodniki pripišejo smrt njemu, ker da je poklical zlega duha nad bolnika... Zgodilo se je pred nedavnim, da so razjarjeni domači na kose raztrgali enega tamkajšnjih čarovnikov prav zato, ker mu je bolnik umrl.

Seveda je misijonsko delo v takšnih okoliščinah težko in zares pravo junštvo, posebno ker je razmeroma malo vidnih uspehov. Poglejte: že nad dvajset let so naše misijonarke v tem misijonu v pomoč misijonarjem oblatom, pa ima misijon komaj sto katoličanov. V tolažbo je misijonarki vsaj to, da imajo marsikdaj priložnost krstiti stare in mlade na smrtni postelji. Saj bi jih misijonarji več pripustili h krstu, če bi ne bilo tako nujno potrebno, da so katehumeni zelo, zelo dobro poučeni in utrjeni v veri zaradi tako zakoreninjenega poganskega okolja, v katerem morajo živeti; ni namreč strnjenih krščanskih naselij. Navadno traja doba katehumenata dolga štiri leta, torej veliko več kot v drugih misijonskih pokrajinah. A zgodi se, da oče misijonar ne dovoli krstiti kake duše niti po šestih letih priprave, tako da je naša misijonarka včasih kar žalostna. Pripovedovala je o nekem dekletu, ki jo ona že šest let na misijonu poučuje, pa misijonar še ni spoznal za primerno, da bi jo krstil. Veliko pomaga šola, ki jo imajo med Indijanci misijonarke: a mnogokrat se dogodi, da otroci predčasno šolo zapuste, včasih celo kar zbeže v pragozd.

Marsikaj je še pripovedovala s. Serafina. Tako tudi, da je med indijanskimi rodovi tamkaj neko pleme „Mori“, do katerega sploh še ni mogel bel človek. Ti ljudje žive docela primitivno, divje življenje v pragozdu; svoja bivališča si uredijo kot nekakšna gnezda po drevesih. Neki protestantski misijonarji so vse poizkusili, da bi z ljudmi tega plemena prišli v stik. Postavljali so ob robu pragozda vsakovrstna jedila in vabljive predmete, a divjaki se jih niso poslužili, nasprotno! Videlo se je, kako so jih z ihto poteptali in razmetali, v bojzani

pred vsakršnim stikom z belimi ljudmi. Samo kje v brazilskih pragozdovih ali v notranjosti Nove Gvineje bi morda še našli civiliziranemu svetu tako zakrknjeno zaprte primitivne rodove.

Z občudovanjem je naš urednik poslušal misijonarko; z občudovanjem nad njenim delom med Indijanci, ki jih je pred več kot dvajset leti morda našla v nedosti manj divjem stanju, kot so „Mori“, pa jih je s svojo krščansko ljubeznijo in žrtvijo, odtrgana od civiliziranega sveta in njegovih udobnosti, približala prav tej civilizaciji in zlasti temu, kar je najbolj pozitivnega v njej: krščanstvu. Že takoj ob vstopu v družbo je bila prežeta z željo po misijonih: ravno letos v mesecu juliju bo praznovala 25 letnico preobleke, že tri leta pozneje pa je odšla v

misijon Laishi, nato pa med Čulupi Indijance, ki jim je posvetila svoja najboljša leta. Če tega Bog ne bo bogato poplačal, kaj naj potem?!

Ob koncu razgovora je naš urednik v imenu misijonskih dobrotnikov po vsem svetu, ki tako pridno tudi letos prispevajo v misijonski sklad za vse slovenske misijonarje, izročil misijonarki skromno vsoto dva tisoč pesov. Misijonarka se je začudila in je še vprašala, je-li to tudi za ostali dve njeni slovenski sosestri med paragvajskimi Indijanci. Ko ji je urednik pojasnil, da je darilo samo zanjo, je rekla: „Ne zame, za moje uboge Indijance, ki bi jim za moj srebrni jubilej napravila rada vsaj malo veselja!“

L.L. C.M.

V MISIJONSKI SKLAD 1956 SO DAROVALI

U.S.A. (od 18. februarja do 6. junija 1956):

Neimenovana darovalka 400 dol. (v sklad za vzdrževanje novega bogoslovca iz misijonskih dežel, ki bi mu Slov. misijonska zveza rada pomagala do duhovništva). — 50 dol.: Neimenovani v sklad slov. misijonarjev v spravo za grehe in spokornega duha v postu (po Rev. Jožetu Vovku). — 39 dol.: William Kuntara (nadaljni trije obroki za vzdrževanje domačega bogoslovca v misijonski deželi). — 30 dol.: Luka Kumar (za Rev. A. Kladnika kot krstni boter novokrščenega Luka v afriškem misijonu). — 20 dol.: Mr. in Mrs. Frank Tushar (ob priliki zlate poroke, po Mrs. Anici Tushar). — 12 dol.: Matevž Tekavc. — 11 dol.: Rev. Josip Klopčič. — Po 10 dol.: Rev. Jože Snoj (za o. J. Cukale S.J.); Mrs. Margaret Smole (za Rev. Albina Miklavčič S.X.); Mrs. Antonija Sluga. — 8.50 dol.: Mrs. Frances Koprivnik (po Rev. J. Vovku). — Po 6.50 dol.: Mrs. Victoria Deslic; Frank Mlinar in Miss Mary Ann Mlinar (štiri ter dva in pol). — 6 dol.: Mrs. Rose Wahter. — Po 5 dol.: Mrs.

Štefanija Ravnik; Mrs. Modec (po Rev. John Šušteršiču). — 4 dol.: Mrs. Caroline Gregory (dva za Rev. I. Kusteca SDB in dva za S. T. Medvešek). — Po 3.50 dol.: Dr. Franc Puc; Mrs. Joseph Strancar. — 3 dol.: Alojzij Vrtačnik. — Po 2.50 dol.: Neimenovana; Janez Ovsenik. Mrs. Antonija Perusek; Edvard Draksler; Mrs. Johana Kragel; Mrs. Jennie Zupanc. — Po 2 dol.: Mrs. Mary Martich; Mrs. Terezija Turk. — Po 1.50 dol.: Mrs. Caroline Pogorelec; Mr. Kostevc. — Po 1 dol.: Mrs. Anna Ahacic; Mrs. Jennie Bebar. — Po 0.50 dol.: Mrs. Justina Holozan; Joseph Peshel; Mrs. Lojzka Segar; Mrs. Anna Starc.

KANADA (od 18. februarja do 20. junija 1956):

180 dol.: Izkupiček misijonske veselice v Torontu (za bivše misijonarje na kitajski celini: dr. Janeža, Andreja Majcena in usmiljenke: Kardinar, Jančar in Antonijo Jug). — 50 dol.: Mr. in Mrs. Frank Mrace (po zaobljubi v zahvalo za otrokovo zdravje). — 30 dol.: Mr. in Mrs. Janez Bancic (za misijone v

zahvalo Mariji za uslišanje v družinski zadevi in v dober namen za družino). — 21 dol.: Mr. in Mrs. Valentin Susnik (v zahvalo za blagoslov nad družino). — Po 20 dol.: Rev. Martin Turk (v zahvalo ob izplačilu avta v korist misijonom); družina Mohor, Marija. in Stane Kus (v zahvalo ob priliki slovenskega misijona v Torontu). — 15 dol.: „Slovenian Club of Manitoba“ v Winnipegu ob priliki slovenskega misijona (po Rudiju Poklarju). — 10 dol.: N.N., Toronto (po Rev. J. Kopaču C.M.). — 8 dol.: Družina Prezelj. — 5.50 dol.: Joseph Gregori (Baragi v čast za misijonske namene). — Po 5 dol.: Mrs. Albina Vipavec (po Rev. J. Kopaču C.M.); Miss Feli Seme; družina Ivan Mohoric. družina Pavel Babich. — Po 1 dol.: Mrs. Frances Trobec; Tone Jeraj; Mrs. Antonija Filipczuk; Lojze Ponikvar.

NAŠI NAJMLAJŠI: 10.40 dol.: Frank Mrace ml. (star pet let) in njegova sestra Marica (enoletni prihranki iz šparovčka). — 5 dol.: Dveletna Anica Bantic (za misijone po atu). — 2.50 dol.: Frank Skopin ml. (pet let star) in njegova sestra Anica (od prihrankov za misijone).

ARGENTINA:

Ljudmila Gomišček, 15 pesov; č. g. dr. Rudolf Handželič, 35 pesov; N.N., San Martin, 200 pesov.

ŠVICA:

Č. g. dr. Alojzij Šuštar, 137 pesov.

V TISKOVNI SKLAD ZA „KATOLIŠKE MISIJONE“ SO DAROVALI

U.S.A.: 2.50 dol.: Rev. Joseph Klopčič. — Po 1 dol.: Mrs. Rose Wahter; Mrs. Victoria Deslic; Mr. Frank Mejac. — Po 0.50 dol.: Avgust Sustersic; Rev. Jože Snój; Frank Mlinar; Matevž Tekavec; Mrs. Antonia Trepal; Mrs. Ana Jalovec. Mrs. Jennie Sernel; Gaspar Tochi; Mrs. Marija Vecerin; Mrs. John Skubitz.

KANADA: 1.25 dol.: Miss Kristina Mazora. — Po 0.50 dol.: Mrs. Antonija Horvat; Stanko Bric; Mrs. Mary Mrace; Mrs. Ivana Skopin; Mrs. Joseph Jelen.

FRANCIJA: Po 200 frankov: Pierre Lagajnar; Franc Jereb; Jožef Mugerli.

RAZNO ZA MISIJONE SO DAROVALI

ARGENTINA: Anica Novak (v zahvalo za zadet utekočnik na misijonski tomboli), 100 pesov; N.N., 100 pesov; N.N., 15 pesov; N.N., 5 pesov; družina Pahor, 100 pesov; ga. Kreševič, 20 pesov; Marjan Pirc, 18 pesov; ga. Marija Gerkman, 20 pesov; N.N. (v zahvalo Baragi), 30 pesov; N.N., Castelar, 10 pesov.

FRANCIJA: N.N., 1000 frankov.

ZNAMKE SO DAROVALI

U.S.A. in KANADA (rabljene ali nerabljene kot dar za kritje poštnih stroškov misijonske korespondence): Frank Skopin ml.; Mrs. Johana Petkovsek; Mrs. Johan Cankar; Mrs. Agnes Pierce; Frank Strukelj; Miss Frances Trobec; Mrs. Mary Vavpotic; Mrs. Gregor Gregorich; Mrs. Josephine Palcic. Mrs. Julijana Kragelj; Mrs. Agnes Kompare; Miss Manca Presa; Joseph Gregori; Mrs. Rose Kenik; Mrs. Anna Komick; Ignac in Olga Zupancic; Rev. John Kopač; Luka Kumar; Mrs. Gregorich; Cleveland; Mrs. Anica Tushar. Mrs. Minka Koncan; Slavko Oven; Mrs. Katarina Spreitzer; Mrs. Victoria Deslic; Miss Katarina Vindisar; Mrs. Marjeta Peskar; Mrs. Mary Skul; Frank Starin; Miss Mildred Perusek; Mrs. Agnes Bukovec; Mrs. Zorc; Mrs. Frank Tushar. Miss Josephin Bericic; Matevž Tekavec; Mrs. Johana Logar; Tony Ivec; Miss Marie Orazem; Rev. Jože Vovk; Rev. John in Stanko Dolsina; Miss Milka Gorican; Miss Ivanka Cuden.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3 (večkrat).

MLADI MISIJONAR

V četrtek je bilo, ko se je Tonček z drugimj vred vrnil iz šole v zavod. Komaj so fantje dobro prestopili slovenski prag v Adrogué, je nekdo Tončka poklical, naj gre k prefektu. Naš mladi misijonar si ni in ni mogel razložiti, čemu ga gospod kliče.

Tako je v dvomu, skoraj negotovo potrkal na vrata prefektove sobice.

„Kar naprej, Tonček!“ mu je velel vstopiti gospod prefekt.

„Klicali ste me, gospod...“

Prefekt pa ni odgovoril. Le pogledal je fantu globoko v oči, potem pa se je zamislil nekam skozi okno. Tonček je čakal. Obšla ga je nekakšna tesnoba. Le zakaj mu gospod prefekt ničesar ne reče? Poklical ga je k sebi, zdaj pa molči in gleda skozi okno...

Nenadoma pa se je mladi duhovnik okrenil, ponudil fantiču stol in ga potisnil vanj:

„Kako se ti zdi pri nas, Tonček?“

Čudno vprašanje. Tonček skoraj ni vedel, kaj naj odgovori. Pa ga menda ni gospod prefekt samo zato poklical, da bi ga vprašal, kako se mu zdi življenje v zavodu. V zadregi je iztisnil:

„Kar lepo...“

„Bi šel rad domov?“ ga je spet vprašal prefekt.

„Domov?“ se je čudil Tonček. „Čemu naj bi šel domov? Semkaj sem prišel, da bi študiral.“

Spet se beseda ni odvila. Še tesneje je bilo Tončku. Mladi gospod je bil menda še bolj v zadregi kot fantič sam. Slednjič je le dejal, prav počasi in previdno, kot bi se bal:

„Pa bi bilo morda le prav, če bi šel domov... mislim, za nekaj dni...“

Več ni povedal, a Tončka je ob tej besedi prešinila čudna, težka slutnja. Stisrilo ga je v grlu in z drgetajočim strahom je vprašal:

„Pa... pa... pa se ni menda kaj zgodilo doma?“

„Pravzaprav se je... pa nič hudega...“

Fantič je planil v duhovnika in zgrabil z njegovo roko; v besedo so mu silile solze:

„Povejte, kaj se je zgodilo?... Mama?... Ata?...“

„Pomiri se, Tonček,“ ga je tolažil prefekt, „najbrž ni tako hudo, kot se zdi. Oče se je ponesrečil... z odra je padel... v bolnišnici je...“

„Ata...“ je zdaj na glas zajokal fantič; več ni mogel.

Tonček je z mamo in z Ivanko kot okamenel stal ob postelji, kamor so položili težko ranjenega očeta. Visoko gori na zgradbi je možu na spolzki deski

spodrsnilo; s petega nadstropja je padel. Zdravnik, ki ga je operiral, je Ivanki s skrbjo dejal, da si je nalomil hrbtenico in prebil lobanjo. Podvomil je, če bo obstal... To sta vedela tudi Tonček in mama. In fant je stiskal mater za desnico, krčevito, kot da je nikdar več ne misli izpustiti.

Oče se ni zavedel. Oči je imel zaprte in težko je dihal. Siva bledica se mu je povlekla čez lice. Žena in otroka pa so ga gledali skoraj začudeno, kot da ne morejo razumeti, kaj se v resnici dogaja... da jim oče — umira!

Tonček je sam sebi dopovedoval, da mu oče ne bo umrl... da bo nesrečo preživel... da ne sme umreti. A kadar se je pozorneje zazrl v očetovo lice, ga je bolj in bolj obhajala slutnja, da je smrt blizu. Ves vročičen se je zazrl k vhodu, če morda bela žena s koso v roki ne stoji prav pri vratih, če se morda celo ne pomika že k postelji, če ne bo zdaj zdaj dvignila svojo koščeno roko in zamahnila... Ne, ne, ne sme zamahniti, ne sme!

—

„Če bo preživel noč...“ je dejal zdravnik Ivanki, a s takšnim glasom, kot da sam ne verjame več v rešitev.

„Če bo preživel noč...“ je šumelo v Tončku.

Ko je duhovnik, ki so sosedovi poslali ponj, ko so za nesrečo zaznali, neza-

vestnega očeta dejal v poslednje olje in odhajal, se je Tonček odtrgal od matere in se zagmal za gospodom. Na hodniku ga je potegnil za roko in dejal:

„Čujte gospod... recite, da oče ne bo umrl!“

Duhovnik, ki je bil Tončkov katehet v slovenski šoli, kamor je fantič prejšnja leta zahajal, se je ob dečkovi iht zamislil. Nato pa je stisnil fantu roko in odgovoril z globoko vero:

„Moli, Tonček, vsi molite... samo Bog vam ga lahko reši!“

V tistem trenutku pa je Tončka prešinilo nekaj kot svetlo spoznanje. Kot da se mu je nekaj od zgoraj razodelo, je šinilo vanj. Ves se je tega spoznanja oprijel kot edine rešilne bilke in hvaležno se je zazrl svojemu bivšemu katehetu v oči:

„Kaj mislite, gospod,“ je nekam bolj ječe vprašal, „kaj mislite, če bi se na Barago obrnili, da bi za očeta poprosil pri Bogu?...“

Duhovnik je osupnil. Nato je svojo desnico položil fantiču krog ramen. Brez besed se je z njim vred vrnil k bolniku, ob katerem je sedela mati. Šepnil je Ivanki: vsi trije so vpričo zdravnika pokleknil ob postelji, jagode rožnega venca so jim začele drseti med prsti. Zdravnik je začuden gledal prizor. Ni mogel razumeti, kaj podobnega še ni videl. Spet je bolnika prijel za roko in štel utripe... Oni trije pa so molili. Čisto tiho. Samo ustne so se jim premikale.

Tonček se je stisnil čisto k materi in jo z levico spet prijel za mrzlo zapetstje. Začutil je, da tudi ona moli.

„Barago prosi, mama...“ je samo šepnil. Prikimala mu je in med solzami v njenih očeh je videl veliko vero.

Z nočjo je segla tišina v bolniško sobo. Tonček je ves onemogel zrl v križ nad očetovo posteljo.

„Ti prosi, Baraga,“ mu je kipel v srcu. „Ti moreš izprositi...“

Potem je nenada začul dolg, slaboten vzdih in je videl, kako se je mati dvignila, kako se je zdravnik nagnil bliže

k očetu, kako sta tudi Ivanka in duhovnik gospod prenehala z molitvijo in vstala. Vsi so čakali.

Spet je vzdihnil bolnik in počasi odprl oči. Dolgo je gledal vse, ki so stali okrog njega, slednjič mu je pogled obstal na Tončku. Narahlo so mu zatrepetale ustne in se usločile v tih smehljaj.

Tonček ni vedel. Zdravnik pa je vedel, kajti globoko se je oddahnil. Tudi on se je nasmehnil fantu in pokimal duhov-

niku, ki je pristopil k njemu. Potem je prav tiho dejal:

„Upajmo, da bo obstal...“

Od sreče so zajokali mati in otroka. Tonček pa se je previdno nagnil nad očeta in mu šepnil v lice eno samo besedo:

„Baraga...“

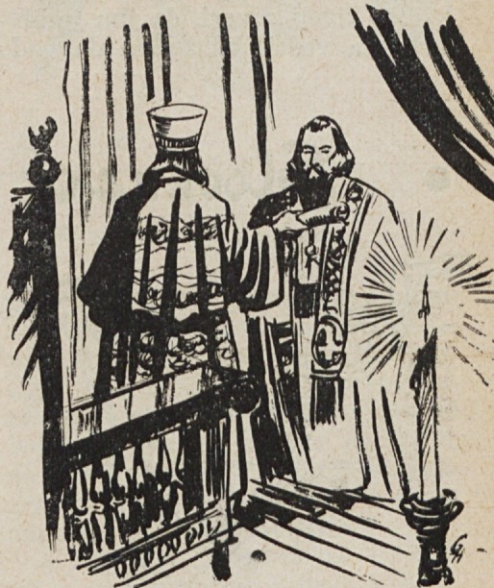
In tedaj so vsi videli, kako se je bolniku razjasnilo lice, kako so se tudi njemu ustne stisnile v to čudovito, pomenljivo ime svetniškega škofa — Baraga!

APOSTOLA SLOVANOV

Odkar je leta 874 Svetopolk sklenil mir z Nemci, so nemški duhovniki v njegovi državi spet lahko delovali. Ti duhovniki, ki so se držali latinskega bogoslužja, so bili posebno pri moravskem plemstvu priljubljeni, pri preprostem prebivalstvu pa osovraženi. Ljudstvo je bilo vse na strani Metodijevi, ker je njegovo besedo in njegov božji nauk prejemalo v svojem materinskem jeziku. Počasi se je na Svetopolkovem dvoru vpliv nemške stranke tako povečal, da je imel nadškof Metodij pri svojem delu vedno več težav. Znova so ga začeli preganjati. A ker ga niso mogli s silo uničiti, so se poslužili klevet. Pristaši nemško-latinske stranke, nemški duhovniki in nekateri moravski plemiči so ga tožili pri Svetopolku in pri svetem očetu v Rimu, češ da brez papeževega dovoljenja opravlja službo božjo v slovanskem jeziku, po vzhodnem obredu in da uči krivoverske nauke. Obtožba je bila huda in Metodij se je moral zagovarjati v Rimu, kamor ga je papež Janez VIII., ki je takrat vladal, poklical.

Papež Janez je takrat prvič videl Metodija. Takoj je spoznal, da ima pred seboj velikega in apostolskega moža. Metodij je svetemu očetu svoje delovanje, pa tudi rovarjenje nemške stranke na Moravskem pojasnil in dosegel popol-

Papež mu je izročil posebno pismo...

no opravičenje in potrdilo svojega dela. Papež mu je izročil posebno pismo, v katerem je za vse čase po Petrovem nasledniku potrjena Metodijeva pravovernost. Metodij je namreč svojo zvestobo sveti stolici zgovorno in prepričljivo dokazal, ko ga je papež o vsem izprašal pred pričami. Prav zato pa je sveti oče potrdil vse Metodijeve nadškofijske pravice, še posebej pa slovansko bogoslužje.

Metodij se je opravičen in potolažen vrnil iz Rima v svojo nadškofijo. Dobil je pravico nastavljanja nove škofe in utrjevati svojo cerkveno pokrajino.

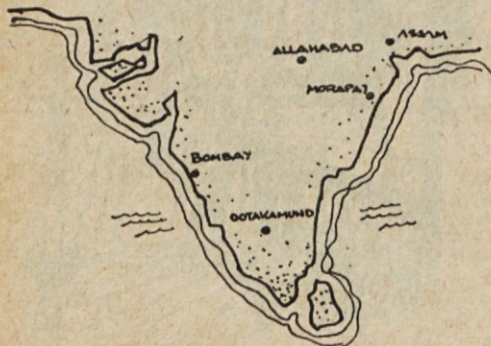
Staro izročilo pripoveduje, kako se je Metodij po vrnitvi na Moravsko znašel pred svojim ljudstvom, ki so ga veleli sklicati domači velikaši, da bi javno prebrali papeževo pismo. Prepričani so namreč bili, da je v njem sveti oče Metodija odstavil in slovansko bogoslužje prepovedal. Ljudje so bili žalostni, ker so živeli v veri, da jim je Metodij za vedno odvzet in da bodo

zdaj na milo in nemilo prepuščeni nasilnemu domačemu plemstvu pa nemški duhovščini, ki je niso razumeli. A kašno je bilo presenečenje in veselje v preprostih srcih, pa kakšno razočaranje pri plemstvu, ko so slovesno prebrali pismo papeža Janeza VIII., v katerem stoje tudi te znamenite besede:

„Naš brat Metodij je svet in pravoveren in apostolsko dela, in v njegovih rokah so od Boga in apostolskega prestola vse slovanske dežele; katerega prekolne, bodi preklet, katerega pa posveti, bodi svet.“

Ljudstvo je z nepopisnim navdušenjem sprejelo papeževe besede. Metodij je doživel zmagoslavje svojega misijonskega dela med moravskimi Slovani: Rim je za vse čase potrdil in priznal njegovo delo. Sovražni plemiči in hujskači, ki so ga prej tožili in na skrivaj iskali, kako bi se ga iznebili, pa so se, kot pravi izročilo, osramočeni razšli kakor megla, v svojo sramoto.

• Slovenski misijonarji •

Misijonarke so misijonarjem v največjo oporo. Vodiijo bolnice, zavetišča, šole, posebej skrbe za ženske katehume in drugo. V Indiji imamo Slovenci kakih pet misijonark, in sicer so to: m. dr. Miriam Zalaznik, s. Terezija Medvešek, m. Magdalena Kajnc, s. Konradina Resnik in m. Marija Fink. Križci na zemljevidu ob strani kažejo kraje, kjer te misijonarke delujejo.

M. Miriam Zalaznik

M. dr. Miriam Zalaznik je ravnateljica srednjih šol v kraju Allahabad na severu Indije, kjer deluje že nad 25 let. Doma je iz Pulja v Istri. Njeno dolgoletno šolsko in vzgojno delovanje je neizmerne vrednosti, zlasti na učiteljišču, kjer vzgaja bodoče katoliške učitelje in učiteljica.

S. Terezija Medvešek je iz družbe Hčera Marije Pomočnice, ki jo je ustanovil sv. Janez Bosko. Letos 14. oktobra bo ravno 25 let, odkar je šla v misijone; že ves čas deluje na raznih misijonskih postojan-

Pred cerkvijo zavoda m. Zalaznik

kah indijske države Assam. Njen posel je obiskovanje vernikov in poganov po vaseh, vzgoja otrok v sirotiščih in ekonominja je tudi že bila, da je skrbela za denarne potrebe misijona.

„Čudodelna zdravnica“ pravijo kristjani in pogani **m. Magdaleni Kajnč**, ki deluje v Morapaju, na področju Bengalskega misijona, tudi gotovo že kakih 25 let. Čudno jo nazivajo, kajne! Ali je res zdravnica in ali res dela čudeže? Ne eno ne drugo. Vendar v svoji sposobnosti in gorečnosti dela tako odlično in toliko med bolniki, da se to vsem zdi kot čudež, zlasti še, ker

S. Terezija Medvešek

Bog njeno žrtev in molitev velikokrat poplača z izrednimi ozdravljenji. Njen delokrog je dispanzer, kjer vsak dan postreže več sto bolnikom, ki pridejo po pomoč, in pa kolibe po vaseh, katere obiskuje, da tistim, ki ne morejo v dispanzer na misijonu, ona sama prinese zdravila in božjo tolažbo.

V šoli in v cerkvi deluje že tudi 23 let s. **Konradina Resnik** v Bom-

ZGLEDI VLEČEJO

Kot vse kaže, je naš „mladi misijonar“ Tonček iz Buenos Airesa, ki se v slovenski gimnaziji v Adrogué pridno pripravljaja na bodoči misijonski poklic, potegnil s svojo otroško misijonsko tombolo za seboj ne le mnogo otrok v okolici svojega doma, temveč tudi druge slovenske otroke v Argentini. To smo izvedeli iz pisma, ki so ga na uredništvo „Mladega misijonarja“ poslali otroci iz naselja San José pri Buenos Airesu. Za vzpodbudo vsem mladim misijonskim prijateljem to pismo dobesedno objavljamo:

„Prečastiti gospod urednik!

Po zgledu „Mladega misijonarja“ smo se tudi mi otroci iz barria (naselja) San José pri Temperleyu odločili, da bomo priredili misijonsko tombolo za slovenske misijonarje med tukajšnjimi Slovenci. Prosimo Vas, da bi tudi nam dali nekaj preostalih tablic, kot ste jih dali Tončku, o katerem smo brali. Potrebovali bi jih kakih 200. Ko bomo priredili tombolo, Vas bomo povabili, če boste hoteli priti.

Pozdravljamo Vas otroci iz barria San José!“

Slovenskim otrokom iz barria San José že zdaj obljublamo vso pomoč pri njihovi tomboli. Tablice jim bomo takoj poslali, da jih bodo čimveč prodali. Pa tudi naš urednik jim obljublja že vnaprej, da bo prav gotovo prišel k tomboli. Naj vedo, da jim bo nebeski Misijonar ves njihov trud tisočkrat poplačal, slovenski misijonarji in misijonarke pa jim bodo za tak imeniten podvig iz srca hvaležni in bodo prav gotovo zares ponosni na svoje mlade prijatelje. Pozivamo pa tudi druge slovenske otroke po svetu, da še oni delajo po zgledu našega Tončka in otrok iz San José. Vsem kličemo: z vsemi močmi na delo za širjenje kraljestva Kristusovega po vsem svetu!

K slikam levo; zgoraj: Bolniki čakajo, da jim m. Magdalena Kajnč pomore; spodaj: Revna kočja v Indiji, koder m. Kajnč bolnike obiskuje.

bayu, doma iz Sel pri Kamniku. In nič manj časa ne bo delovala m. Marija Fink iz družbe frančiškank Marijinih misijonark, ki z molitvijo pred vedno izpostavljenim Najsvetejšim, pa z učenjem ženske mladine v šoli pomaga graditi Cerkev v Južni Indiji.

Vse so zapustile te zlata vredne duše iz ljubezni do Boga, Cerkve in poganskih duš. Kaj pa mi žrtvujeemo? Vsak kako molitvico in žrtvico, pa kak peso ali dolarček njim v pomoč! Tako bomo soudeleženi pri njih delu in nekoč tudi pri njih plačilu...

NAJMLAJŠI MISIJONAR

Veste kje živi? V Kanadi in je slovenske gore list! Slika Vam ga predstavlja: Frank Mrač, ki še ne hodi v šolo, pa vse leto pridno zbira za misijone. V enem samem letu je v hranilniku prihranil in potem za slovenske misijonarje daroval 10 dolarjev in 40 centov. Za prihodnje leto pa je obljubil, da bo prihranil še več in da bo v ta namen poskrbel za večji šparovček. Tudi za svojo malo sestrico Marico že hrani za misijone in moli, da bi bil sam nekoč navdušen misijonar. Njegov očka dela v zlatem rudniku v Norandi, v Quebecu.

Druga dva vneta mlada misijonarja, Frank in Anica Skopljin, tudi kanadska Slovenca, sta darovala 2 dolarja in pol za misijone.

Dveletna Anica Bancić iz Val D'Orja, Quebec, pa je po dobrem očetu iz hranilnika darovala za slovenske misijonarje 5 dolarjev.

Vsi lepo pozdravljajo vse mlade misijonske prijatelje po svetu.

Naj Bog obilno blagoslavlja mlade slovenske misijonske gorečnike in naj bi med slovensko mladino po vsem svetu našli obilo posnemovalcev!

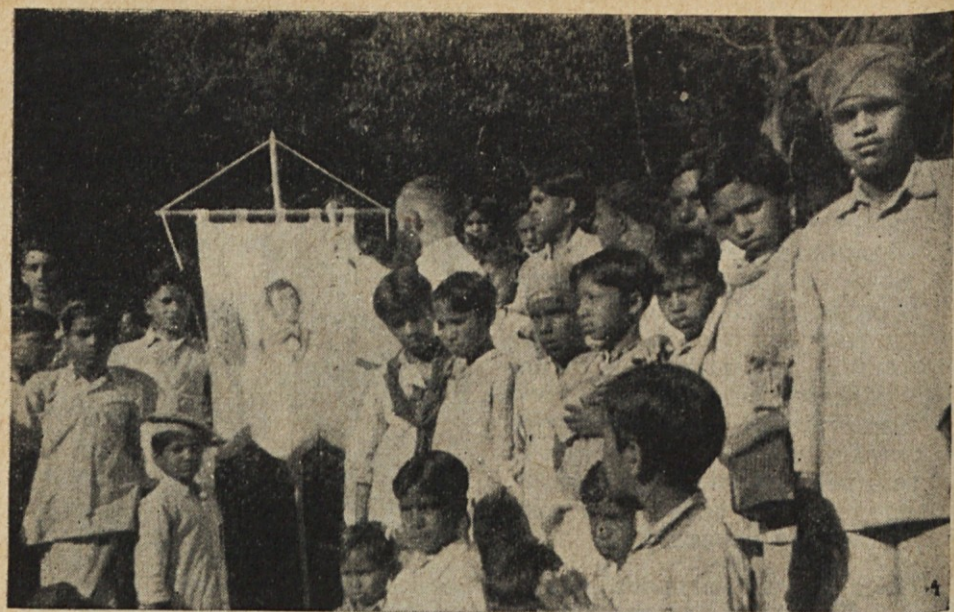
K SLIKI:

Misijonarka se sklanja k bolnemu otročiču... Koliko je bolnih in revnih sirot po poganskem svetu in kako radi bi jim bili misijonarji in misijonarke očetje in mamice... A to morejo le, če tem poganskim otrokom najdejo dobrih bratcev in

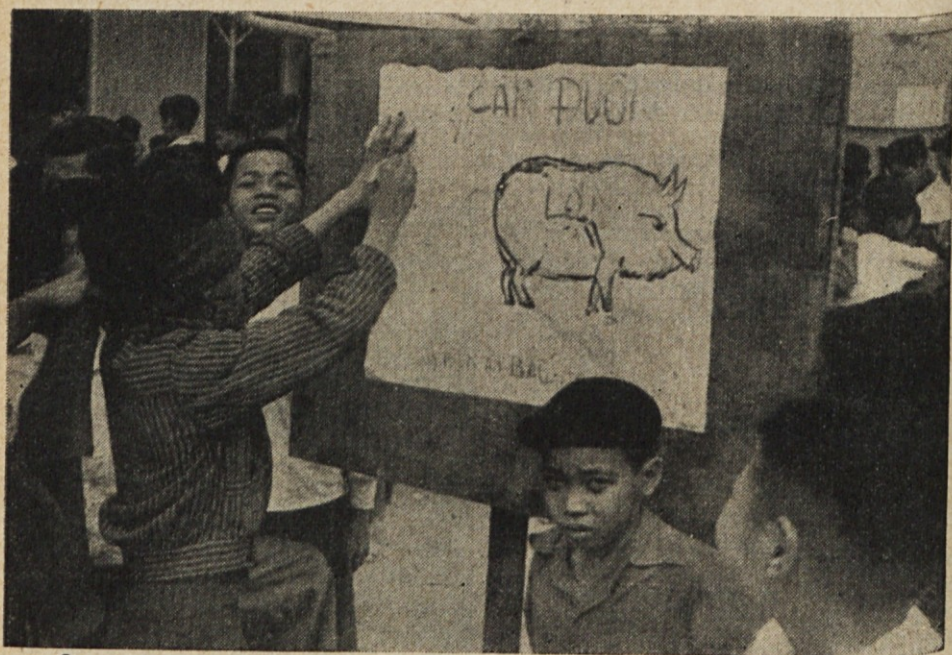

sestric med katoliškimi otroci, ki potem zanje molijo in darujejo in žrtvujejo. To so vsi katoliški otroci, ki se vpišejo v Družbo sv. Detinstva Jezusovega! Si tudi ti njen član?

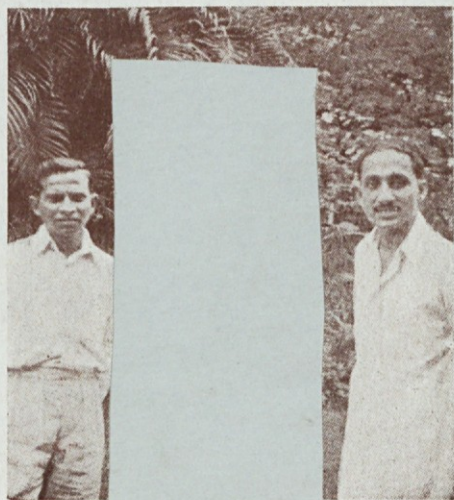

Otroci iz Indije v procesiji in fantiči iz Vietnama pri pouku...

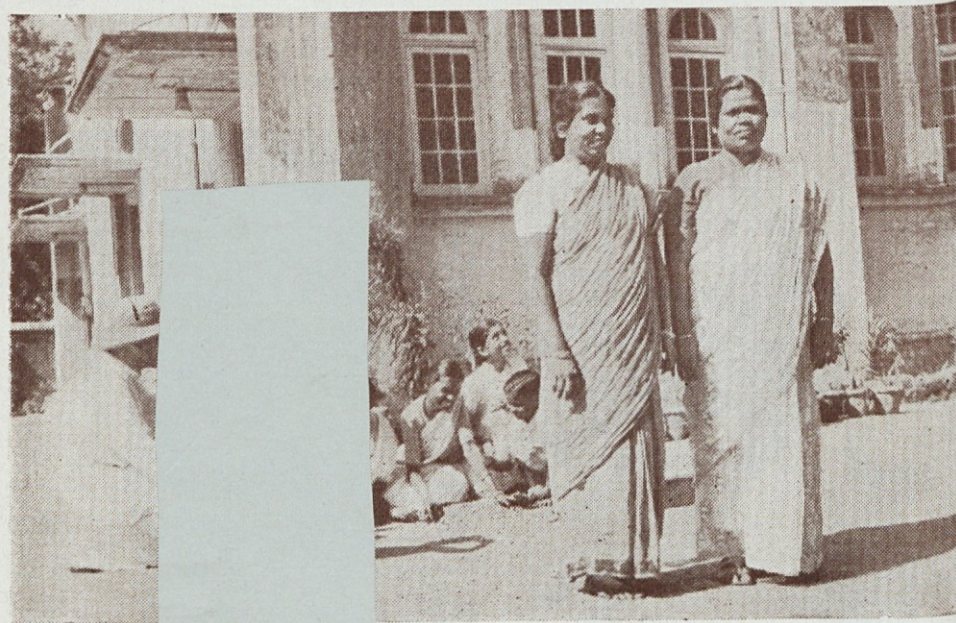
Slovenski misijonar na obisku v domovini: g. Pavel Bernik SDB iz Indije ni pozabil obiskati sv. Višarij. — Spodaj desno: O. Jože Cukale z dvema sodelavcema Vincencijeve konference na svojem indijskem misijonu Kidderpore.

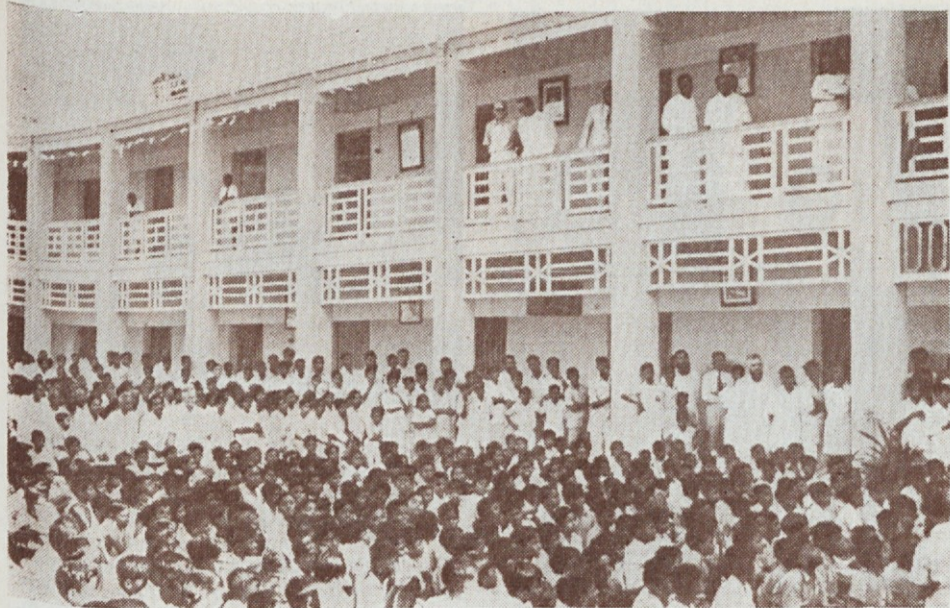

Zgoraj: „Victoria Memorial“, muzej v Kalkuti. Spodaj: o. Cukale pri igri z otroci pred cerkvijo v Kidderporju. — Sliki desno: Sirotišče sv. Dominika Sa-

vija v Tirrupaturju; tudi Slovenci smo sodelovali pri njega gradnji, ko je bil še g. Bernik tam; spodaj: iz igre „Hodi za menoj“ v Darjeelingu, v Nepal.

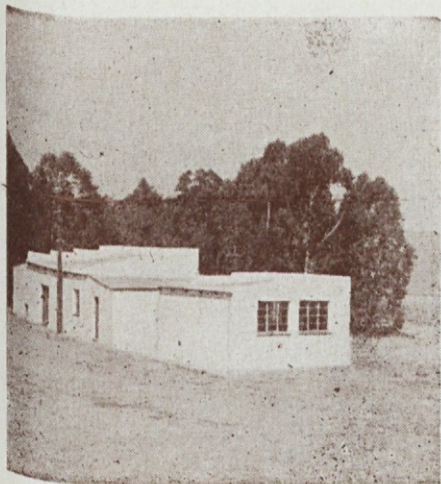
Levo: Z misijona br. Marcela Kerševana CM v Belgijskem Kongu; Družina zamorskega katehista. Tu desno: [Pri zdravniškem pregledu črnega otročiča. — Spodaj: Z misijona p. Albina Kladnika FSC v Južni Afriki; našega misijonarja vidimo, kako krščuje malega zamorčeka — kar pod pekočim soncem.

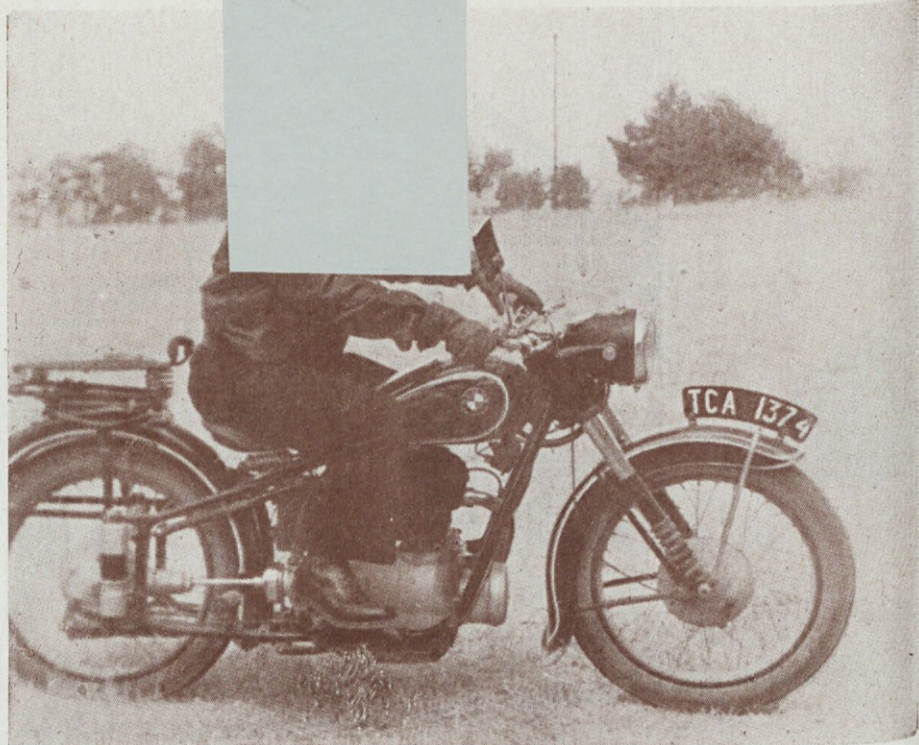

Tole cerkev je sezidal s pomočjo darov slovenskih dobrotnikov p. Albin Kladnik FSC v svojem misijonu Carolina,

Južna Afrika. — Spodaj: nova pridobitev misijona Glen-Cowie — misijonska elektrarna; na sliki desno: br. Poznič, glava gospodarstva na tem misijonu.

Pater Franc Bratina FSC, misijonar v Glen Cowie, si je vendar enkrat mogel omisliti motorno kolo, ki je tako po-

trebno v tamkajšnjih razmerah. Spodaj misijonska postaja Pella, kjer misijonari naša s. Elizabeta Pogorelec.

LEPO PROSIMO, PORAVNAJTE NAROČNINO!

Spoštovani naročniki! Uprava „Katoliških misijonov“ se obrača na vas z iskreno prošnjo, da po možnosti poravnate čimpreje letošnjo in morebitno zaostalo naročnino za prejšnja leta. Mnogi naročniki so plačali naročnino že za celo letošnje leto. Tem izreka uprava na tem mestu iskreno priznanje in zahvalo! Vse ostale, posebno še tiste, ki dolgujejo še za prejšnja leta, pa ponovno lepo prosi, da preko poverjenikov ali pa osebno čimpreje nakažejo zaostalo naročnino. Izdajanje lista je združeno z vsak dan večjimi stroški. Zato bomo zmogli le, ako nas boste vsi naročniki podprli s tem, da v redu in čimpreje poravnate naročnino. Za vaše razumevanje in te vrste podporo, se vam že vnaprej prav iskreno zahvali.

UPRAVA „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

Naročnina „Katoliških misijonov“ za leto 1956:

V Argentini 35 pesov, v U.S.A. in Kanadi 2.50 dolarja, v Italiji 1.400 lir, v Avstriji 30 šilingov, v Angliji in Avstraliji 1 funt, v Franciji 800 frankov. Drugod 2.50 dolarja.

MISIJON. TISKOVINE SE PLAČUJEJO NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Petek Janez CM, Misijonska pisarna, Cochabamba 1467, Buenos Aires.
U.S.A.: Rev. Charles Wolbang CM, St. Vincent's Sem., 500 East Chelsea Ave, Philadelphia 44, Pa. — Rudi Knez, 15011 Cardinal Ave, Cleveland 10, Ohio.
Mary Vavpotič, 1923 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill. — Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.

Kanada: Rev. John Kopac CM, 594 Manning Ave, Toronto 4, Ont. — John Marentic, 362 Wellesley St. E., Toronto Ont. — Rev. Martin Turk, 545 Mahon Ave, North Vancouver, B. C. — Antonija Cuden, 3958 Laval Ave, Montreal, Que.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte s. Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Avstrija: Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J., Kärnten, Austria.
Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau, D. P. Camp, Kärnten, Austria.

Australija: Franc Vrabc, 28 Beaufort St., Woodville, S. Australia.

V ostalih deželah sprejemajo iz prijaznosti naročnino slovenski dušni pastirji.

„Katoliški misijoni“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“ in „Južnoameriške Baragove zveze“. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Urejuje Lenček Ladislav C.M. s sodelovanjem dr. Maksimilijana Jezernika v Rimu, Karla Wolbanka C.M. v Philadelphiji U.S.A., prof. Lojzeta Geržiniča in Nikolaja Jeločnika v Buenos Airesu. Upravlja Petek Janez C.M. — Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska „Federico Grote“, Montes de Oca 320 (Lenček Ladislav C.M.). — S cerkvenim dovoljenjem.

CORREO ARGENTINO Suc. 34 (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

MARIJA V NEBO VSETA

KRALJICA NEBES IN ZEMLJE